...ОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

...урят-Монголой ҮНЭН

...(б)-гэй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй ...Соведэй, ВКП(б)-гэй Улан-Удын горкомой орган.

№ 73 (6263)
АПРЕЛИИН 14
СУББОТО
1951 он

Сэн 20 мүнгэн.

...СПУБЛИКЫН ХҮДӨӨ АЖАХЫН ...Э ХҮСЭТЭ ДЭБЖЭЛТЭ ТУЙЛАХА

...үнгэрһэн ВКП(б)-гэй об...комитедэй дүрбэдэхи пле...ма республикын хүдөө ...гол һалбаринуудые дэб...ба колхозуудые эмхидхэ...ын талаарнь улам бэхи...эхэнүүд ба хойшолуулаг...зорилгонуудые областной ...организациин үмэнэ та...байна.

...ажахын талаар респуб...партийна ба комсомольско ...ацинуудай, советскэ ба хү...ын органуудай, бүхы ...стнуудай, колхознигуудай ...ажахын хүдэлмэрилэгшэ...алын шухала зорилгонууд ...колхозуудые эмхидхэлэй ...талаарнь саашадань бэ...хын түлөө, колхозуудай ...малажалые дэбжүүлхын, ...бата бэхи база байгуул...түрэлэй малнуудай тоо ...олошоруулхын ба ашаг ...гыень дээшэлүүлхын тү...эхэ ябадал болоно. Га...ангай культурые дээ...нэй үндэһөөр хүдөө ажа...культурануудай үндэр ...ритай ургаса абаха, хү...ын продуктнуудые гүрэн...ха уялгануудаа саг бол...дүүргэхэ, колхозуудай ...баялигые үргүүлхэ ба кол...удай материальна хэмжээе ...үлхэ ябадал туйлаха» гэ...ин обкомой пленумэй ...тогтоол соо заагдана.

... областной комитедэй ...табиһан зорилгонуудые ...хэрэгтэ колхозуудай ба ...-тракторна станцинуудай ...эхин организацинууд он...үргэ дүүргэхэ ёһотой. Тэ...эмхидхэлэй ажал-ябуулга...зорилгонуудые хүдөө ажа...ы хүдэлмэрилэгшэдтэ һай...лгуулжа шадаһанһаань, ...уудай ба МТС-үүдэй хү...эгшэдэй политическэ ба ...эрнин эдэбхиие толгойлжо, ...ажахые дэбжүүлхэ зорилго...шиидхэлгэдэ энэ эдэбхиие ...кэ шадаһанһаань ВКП(б)-...мой пленумэй тогтоолые ...э ехээр дулдыдаха байна. ...республикын бүхы шахуу ...тдта, бүхы МТС-үүдтэ пар...ин организацинууд бии. ...колхозуудай нэгэдэжэ, то...артельнүүд болохотойнь ...колхозуудай партийна ...цинууд олон гэшүүдтэй ...байна. Тиимэһээ эдэ орга...уудай хүсэниинь ехэ болоо, ...бүхы ажабайдалда эдэ...ехээр үзүүлхэ аргатай ...он колхозуудай партийна ...цинууд артелиингээ ажа...дхэхы участогуудта өөһэ...гэшүүдые зүбөөр хубаари...жа, ажахын хүтэлбэрилэг...дэлмэриие хинаха талаар ...гэй Уставаар олгогдоһон ...шадамараар хэрэглэжэ, ...бэшэ эдэбхитэдтэ түшэг...колхознигуудай дунда ехэ ...скэ хүдэлмэри хододоо ...колхозуудаа эмхидхэлэй...талаарнь бэхижүүлхэ ба ...ажахын гол һалбаринуу...жөөхэ хүдэлмэридөө ни...амжалтануудые туйлаба.

...олхэдэ, Иволгын аймагай ...нэрэмжэтэ колхозой пар...хин организаци колхоз до...гдэдэг бүхы түрүү юумэ...үүсхэгшэ ба эмхидхэгшэ ...артийна организаци хадаа ...гээ ажахые олон һалба...болгохын түлөө, сад тарил...үсхэбэрилгэ, овощь та...хэ мэтые хүгжөөхын түлөө ...йгээр тэмсэнэ. Тиихэтэй ...парторганизаци хадаа арте...ажахын гол һалбари боло...жалда хододоо ехэ анха...андуулжа байдаг. Мал...эрэ олон коммунистнууд хү...лнэ. Партийна организаци ...ниитын малажалда тэжээ...байгуулхын тула хэдэн ...бүүлгануудые үүсхэһэн ...юм. Мүн колхозой культур...үлалтадашье партийна организациин үүсхэл оролдолго харагдана. Партийна организаци хадаа бригадануудай хоорондын, колхознигуудай хоорондын социалистическэ мүрысөө эмхидхэдэг.

Колхозуудай ба МТС-үүдэй парторганизацинуудай ябуулдаг олон янзын ехэ хүдэлмэриие харуулһан жэшээнүүд олон бии. Ажахын хүдэлмэриие партийно-политическэ хүдэлмэритэй зүбөөр зохилдуулан ябуулдаг партийна организацинууд лэ колхозуудаа эмхидхэлэй-ажахын талаарнь бэхижүүлхэ, артелиингээ ажахые хүгжөөхэ хүдэлмэридөө ехэнүүд амжалтануудые туйладаг байна.

Гэхэ зуура, колхозуудай общественнэ ажабайдалда ба ажал хүдэлмэридэнь бага үүргэ дүүргэдэг парторганизацинууд үшөөл үсөөн бэшэ бии гээшэ. Жэшээлхэдэ, Зэдын аймагай «Галын-Очи» колхоздо парторганизаци бии юм. Тэндэ 29 коммунистнууд тоологдоно. Энэ ехэ хүсэн гээшэ, зүгөөр колхозой ажабайдалда энэ хүсэниинь багаар харагдана. Партийна организаци хадаа колхозой хүдэлмэриин олон дутагдалнуудые, хүдөө ажахын артелиин Уставые эбдэһэн баримтануудые тэсэжэ байдаг, тэдээниие усадхадаггүй юм. Партийна организаци бригадануудай, фермэнүүдэй хоорондо социалистическэ мүрысөө эмхидхэнэгүй. Партийна организациин хүдэлмэридэ иимэ дутагдалнууд яахадаа гарааб гэхэдэ, тэндэ партидоторой хүдэлмэри тон һулаар ябуулагдадаг байна.

Иимэ жэшээнүүд үсөөн бэшэ юм. Тиимэһээ, колхозуудай партийна организацинуудые улам бэхижүүлхэ, колхозуудай общественнэ ажабайдалда ба ажал хүдэлмэридэ тэдэнэй үүргые дээшэлүүлхэ, артелиингээ ажахые хүгжөөхын түлөө тэдэнэй харюусалгые ехэ болгохо, партийно-эмхидхэлэй ба партийно-политическэ хүдэлмэриин хэмжээе дээшэлүүлхэ гээшэ хойшолуулагдашагүй шухала зорилго мүн.

Мүнөөдэр республикын колхозуудай ба МТС-үүдэй партийна эхин организацинуудай секретарьнуудай зүблөөн Улан-Удэ городто нээгдэхэнь. Энэ зүблөөн хадаа **«Малажалые саашадань хүгжөөн дэбжүүлхэ, үндэр ургаса абаха ба колхозуудые эмхидхэлэй-ажахын талаарнь бэхижүүлхэ хэрэгтэ колхозуудай ба МТС-үүдэй партийна эхин организацинуудай зорилгонууд тухай» асуудал зүбшэн хэлсэхэ байна.**

Энэ үргэн зүблөөн хадаа партийна хүдэлмэриин түрүү дүршэлые согсолхын ба дэлгэрүүлхын тулада ехэ арга боломжонуудые олгоно. Тэрээнтэй хамта зүблөөн дээрэ большевистскэ шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэл дэлгэрүүлһэнэй үндэһөөр, колхозуудай ба МТС-үүдэй партийна эхин организацинуудай хүдэлмэриин дутагдалнууд элирүүлэгдэхэ байна. Тиимэ дээрэһээ, зүблөөн болбол колхозуудай ба МТС-үүдэй партийна организацинуудай хүдэлмэриие һайжаруулхын, республикын хүдөө ажахын шэнэ хүсэтэ дэбжэлтэ туйлахын түлөө тэмсэлдэ хүдөөгэй коммунистнуудай бүхы хүсые эмхидхэн зорюулхын тула ехэ удхашанартай байна.

Мүнөө хүдөө ажахын тон харюусалгатай хүдэлмэринүүдэй үе эхилхээсэ байна. Малай түл олоор абтажа эхилээ. Малай үбэлжэлгые эмхитэйгээр түгэсхэхэ шухала. Һаяар хабарай тарилга эхилхэнь.

Эдэ үдэрнүүдтэ колхозуудай ба МТС-үүдэй партийна организацинууд болбол өөһэдынгөө эмхидхэлэй хүдэлмэриин хэмжээе хэзээ хэзээнэйхиһээ ехээр дээшэлүүлхэ, **республикын хүдөө ажахын шэнэ хүсэтэ дэбжэлтэ туйлахын түлөө** тэмсэлдэ хүдөөгэй бүхы ажалшадые эмхидхэн элсүүлхэ ёһотой.

...КОЛХОЗУУДАЙ БА МТС-үүдэй ПАРТИЙНА ЭХИН ...АНИЗАЦИНУУДАЙ СЕКРЕТАРЬНУУДАЙ ЗҮБЛӨӨНДЭ ЕРЭГШЭДЭЙ АНХАРАЛДА

...лөөндэ ерэгшэдые регистрацилга ВКП(б)-гэй обкомой бай...тор (Соведүүдэй хоёрдохи Байшан) № 11 комнатодо хэгдэхэ...

...зүблөөн апрелиин 14-нэй үдэрэй 12 часта Соведүүдэй хоёр...Байшангай Сталинска зал соо нээгдэхэ.

...№ 1—56, 5—68 телефонуудаар справка абахада болохо.

ВЦСПС-эй СЕКРЕТАРИАДТА

1951 ондо хүдэлмэришэд ба албахаагшадай үхибүүдэй зунай амаралта эмхидхэхэ

ВЦСПС-эй секретариат 1951 ондо хүдэлмэришэд ба албахаагшадай үхибүүдэй зунай амаралта эмхидхэхэ тухай тогтоол баталан абаа.

Июниин 10-һаа оройтонгүй пионерскэ лагерьнуудые нээжэ, хүдэлмэришэд ба албахаагшадай 2. 650.000 үхибүүдые тэдээндэ эльгээхые профсоюзуудай центральна, республиканска, хизаарай, областной, фабрично-заводской ба нютагай комитедүүдтэ дурадхагдаба. Ниитэ ба санаторно түхэлэй пионерскэ лагерьнууд, мүн дунда һургуулинуудай 8—9 классуудай һурагшадта зорюулагдаһан лагерьнууд эмхидхэгдэхэ байна.

Пионерскэ лагерьнуудые шэнээр байгуулха ба мүнөө байгаа лагерьнуудые үргэдхэхэ, болбосон түхэлтэй болгохо ябадалдань профсоюзуудай центральна комитедүүд Министерствонүүдтэй хамтадаа профорганизацинуудта туһалха ёһотой.

Профорганизацинууд болбол Советскэ Армиин наһа бараһан сэрэгшэдэй бүлэнэрэй, Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай инвалидуудай үхибүүдтэ, ганса бэе эхэнүүдэй үхибүүдтэ ба олон үхибүүдтэй түрэлхидэй үхибүүдтэ пионерскэ лагерьнуудта ошохо путевконуудые нэн түрүүндэ үгэхэ уялгатай.

Пионерскэ лагериин дэргэдэхи профсоюзна организациин түрүүлэгшын, барилгын инженерэй, врачын, районно лагерьна комиссиин түлөөлэгшын ба госсанинспекциин түлөөлэгшын составтай комиссиин зүгһөө тушаажа абаһанайнь һүүлээр пионерскэ лагерьнуудые нээхэ гэжэ ВЦСПС-эй секретариат тогтообо.

Пионерскэ лагерьнуудгахи үхибүүдэй дунда хэгдэхэ хүдэлмэриин амжалтань мэргэжэлтэй кадрнуудые зүбөөр ба саг соонь шэлэн олоһонһоо дулдыдаха байһаниие хараадаа абажа, профсоюзуудай центральна, республиканска, областной, фабрично-заводской ба нютагай комитедүүд пионерскэ лагерьнуудта хүдэлмэрилхэ кадрнуудые дунда һургуулинуудай мэргэжэлтэй педагогуудай, физкультурын багшанарай ба дүй дүршэл ехэтэй пионервожатануудай дундаһаа шэлэн абалгые хангаха, 1950 ондо пионерскэ лагерьнуудта шадабаритай һайнаар хүдэлмэрилһэн начальнигууд, хүмүүжүүлэгшэд ба пионервожатануудые үхибүүдэй дунда хэгдэхэ хүдэлмэридэ хабаадуулха ёһотой. (ТАСС).

ВОСКРЕСНИГТЭ БЭЛЭДХЭНЭ

Республикын комсомольско организацинууд сабшалан ба бэлшээри һайжаруулха республиканска воскресник эмхитэйгээр үнгэргэхын тулада бэлэдхэжэ захалаа.

ВЛКСМ-эй Сэлэнгын айком аймагай колхозуудта воскреснигүүдые үнгэргэхэ хэрэгтэ бодото туһаламжа үзүүлхын тулада 21 хүнүүдые гаргаа. Үнгэргэгдэхөө байгаа воскреснигтэ аймагай 1500 комсомолецууд ба залуушуул хабаадалсаха юм.

Мүн Бичурын аймагай комсомольско организацинууд воскреснигтэ эдэбхитэйгээр бэлэдхэнэ. Энэ асуудалаар ВЛКСМ-эй айком комсомольско организацинуудай секретарьнарай зүблөө үнгэргөө. Апрелиин 15-да болохоо байгаа воскреснигтэ аймагай центрһээ 100 шахуу комсомолецууд ба залуушуул колхозуудта гараха байна. Сабшалангай газар сэбэрлэлгээр воскресник эмхитэйгээр үнгэргэхэ гэһэн асуудалтай суглаанууд аймагай 14 колхозуудта үнгэргэгдөө.

Энэ воскреснигтэ һурагшад ба пионернүүд эдэбхитэйгээр хабаадалсаха байна. Жэшээнь, Бага-Куналейн долоонжэлэй һургуулиин 40 һурагшад, Окино-Ключевскойн һургуулиһаа 35 һурагшад хабаадалсаха.

Воскреснигые эмхитэйгээр үнгэргэхын тулада ВЛКСМ-эй Кяхтын айком горьтой хүдэлмэри хэжэ байна. Комсомольско организацинуудта бодото туһаламжа үзүүлхын тулада айкомой түлөөлэгшэд хүдөө гараа. Кяхта городой 500 шахуу комсомолецууд ба залуушуул колхозуудта гаража, воскреснигтэ хабаадаха юм.

Майн урда тээхи мүрысөөн

Ленинэй ордено паровозо-вагонно заводто социалистическэ мүрысөөнэй эршэ үдэр ерэхэ тудам шангадана. Заводой цехүүдэй, халаануудай коллективүүд ба стахановецууд Майн урдахи стахановска вахтада жагсажа, дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абанхай. Тиин, тэдэнэр түсэбһөө гадуур олон паровоз ба вагонуудые заһабарилха хэрэгтэ бүхы хүсэеэ элсүүлнэ.

Вагонно цехынхид апрель һарада түсэбһөө гадуур 2 вагон заһабарилха уялга абанхай. Зураг дээрэ: вагонно цехын профорг, стахановска бригадын бригадир Г. Шлыков вагон хушагшадай бригадын бригадир Ч. Кимдэ дамжуулгын вымпел барюулжа байна.

М. Минеевэй фото.

Малайнгаа үбэлжэлгые һайнаар үнгэргэжэ байна

Баргажанай аймагай Уланай сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой малшад малайнгаа үбэлжэлгые жэшээтэ һайнаар үнгэргэхын түлөө хоорондоо мүрысэн, эршэмтэйгээр ажаллана. Энэ колхоздо малай үбэлжэлгэ нёдондонойхиһоо һайнаар-гүй һайнаар үнгэргэгдэжэ байна. Бүхы малынь дунда ба дундаһаа дээшэ шадалтай. Малайнь байранууд ба хорой хотонууд сэбэр.

Һаяхан энэ колхоздо малай үбэлжэлгын ябасые тусхай комисси шалгажа үзөөд, тэрэниие хангалтатай гэжэ тоолобо. «Сеймын» дэргэдэхи заимкада (даагшань нүхэр Б. Батуева) малай үбэлжэлгэ жэшээтэ һайнаар үнгэргэгдэжэ байна. Эндэхи 162 толгой мал тамир шадалаар һайн. Үбэлжэлгын эхинһээ хойшо эндэ нэгэшье толгой мал үхөөгүй. Эндэ буруунууд илангаяа һайнаар харууһалагдана. Мүн мүнөө жэлдэ гараһан 12 тугал һайнаар түлжүүлэгдэжэ байна. Малай харууһалгые һайнаар эмхидхэһэнэй ашаар нэгэшье мал үхөөгүй. Энэ заимка мартын 30 болотор 100 центнер үбһэ тэжээл арбилаа. Малай үбэлжэлгые шадабаритайгаар эмхидхэһэнэй, тэжээл гамтайгаар гаргашалһанай ба малшадай ажалые һайнаар эмхидхэжэ шадаһанайнь түлөө нүхэр Батуевагай заимкада колхозой правлениин ба партийна организациин дамжуулгын Улаан туг, мүн малшадта мүнгэн шан үгтөө.

Тэрэшэлэн энэ колхозой хони ямаад мүн лэ һайнаар үбэлжэжэ байна. Жэшээнь, нүхэр М. Дугаровагай отарынхид хонидоо һайнаар үбэлжүүлхын түлөө бүхы хүсэеэ, арга боломжоёо элсүүлэн хүдэлмэрилнэ. Энэ отарынхид хамта 94 толгой хони харууһалдаг. Тэдээн сооһоо энэ жэлдэ 50 хони түрүүлхэ түсэбтэй юм. Мартын 30 болотор 36 хурьга хүлеэн абаад, һайнаар түлжүүлжэ байна. Ингэжэ, Уланай сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой малшад малайнгаа үбэлжэлгые жэшээтэ һайнаар түгэсхэжэ, байгша ондо колхозно ниитынгээ ашаг шэмэтэ малажал хүгжөөхэ гурбан жэлэй түсэб амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө шангаар тэмсэжэ байна.

А. Раднаев.

Һү тушаажа эхилбэ

Сутайн сомоной Молотовой нэрэмжэтэ колхозой (Мухаршэбэр) «Нарһатадахи» гүүртэдэ 278 толгой үхэрнүүд тобир тарганаар ондо орожо байна. Эндэхи малшад Д. Дабаевай хүтэлбэреэр үшөө намар байхада нэмэлтэ тэжээл ба хохир ехээр бэлэдхэһэн дээрэһээ малай үбэлжэлгые һайнаар үнгэргэжэ байна. Эндэ нэгэшье үхэр гарзалаагүй.

Мүнөө тус гүүртынхид 40 үнеэ тугаллуулаад, бүхы түлнүүдээ һайнаар түлжүүлжэ байна, мүн гүрэндөө һү тушаажа эхилээ.

М. Елаев.

ЭРХИМ СЭМБЭ ГАРГАНА

Улан-Удын сэмбын фабрикын аппаратна цехын коллектив Майн урда тээхи социалистическэ мүрысөөндэ ороод, эрхим һайн шанартай продукци бүтээн гаргажа байна. Хэрбээ март һара соо нэгэдэхи сортын сэмбэ 96,5 процент бүтээн гаргаха байгаа һаа, апрелиин арбан үдэр соо 98,4 процент гаргаа.

Тус цехынхид март һара соо түсэбһөө гадуур 300 метр сэмбэ нэхэн гаргаа. Мүнөө Майн урда тээхи социалистическэ мүрысөөндэ ороод, тэдэнэр үшөө ехэ дэбжэлтэтэйгээр хүдэлмэрилжэ байна. Апрель һарынгаа түсэбые 5 үдэрөөр дүүргэхэ гэжэ тэдэнэр шиидэнхэй.

И. Мадасон.

ТҮРҮҮ ҺААЛИШАН—ДЕПУТАТ

Чесаныи сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхозой (Хэжэнгэ) һүнэй-товарна фермын № 1 гүүртын һаалишан Гыма Гончикова 10 гаран жэлдэ малажал дээрэ һайнаар хүдэлмэрилжэ, колхознигуудай дунда тон ехэ хүндэтэй болонхой. Колхознигууд нүхэр Гончиковае сомсоведэйнгээ депутатадаар һунгаа.

Мүнөө нүхэр Гончикова түл абалгые һайн бэлэдхэлтэйгээр угтаба. Даажа байһан 18 үнеэдэйнгээ 5-ень түрүүлээд, тугалнуудынь элүүр энхээр түлжүүлжэ байна. Колхозой правлени түрүү малшадта дамжуулгын бишыхан улаан туг үгэдэг болоо.

Тэрээниисень мүнөө нүхэр Гончикова барижа ябана.

Ц. Базарсадуев.

РЕСПУБЛИКЫН ЭРХИМ МАЛШАД

Республикын малшадай социалистическэ мүрысөөнэй 1950 оной дүнгүүдые хаража үзөөд, БМАССР-эй Министрнүүдэй Совет доро дурсагдаһан колхознигуудта иимэ нэрэзэргэнүүдые олгобо:

«РЕСПУБЛИКЫН ЭРХИМ ҺҮНЭЙ-ТОВАРНА ФЕРМЫЕ ДААГША»

1. **Ангарова** Анастасия Хусаевнада — Кабанскын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой МТФ-е даагша.
2. **Батуев** Дашинима Батуевичта — Хоринн аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой МТФ-е даагша.
3. **Доржитаров** Цурбо Дамдиновичта— Кяхтын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой МТФ-е даагша.
4. **Злыгостев** Иван Яковлевичта —Торинн аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой МТФ-е даагша.
5. **Каленов** Исай Леонтьевичтэ —Кяхтын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой МТФ-е даагша.
6. **Колодин** Иван Иннокентьевичтэ— Кяхтын аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой МТФ-е даагша.
7. **Неверов** Михаил Тимофеевичтэ — Хоринн аймагай «Красный партизан» колхозой МТФ-е даагша.
8. **Дорофеев** Иван Петровичто —Кударын аймагай «Путь Октября» колхозой МТФ-е даагша.
9. **Калашников** Поликарп Филипповичтэ—Мухаршэбэрэй аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой МТФ-е даагша.
10. **Самбуева** Дажидма Самбуевнада —Хоринн аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой МТФ-е даагша.
11. **Цыренжапов** Лхасаран Цыренжаповичта—Хэжэнгын аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой МТФ-е даагша.
12. **Чимбеев** Сынга Бабасановичта— Кяхтын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой МТФ-е даагша.
13. **Эрдынеев** Гармажап Дугаровичта —Кяхтын аймагай «Большевик» колхозой МТФ-е даагша.
14. **Эрдынеева** Долгоржап Бальжиевнада—Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой племенной фермые даагша.
15. **Юмов** Доржи Цыремпиловичтэ — Бичурын аймагай Ждановай нэрэмжэтэ колхозой МТФ-е даагша.

«РЕСПУБЛИКЫН ЭРХИМ ХОНИНОЙ-ТОВАРНА ФЕРМЫЕ ДААГША»

1. **Банзаракцаев** Цыренжап Гончиковичто—Кяхтын аймагай Энгельсын нэрэмжэтэ колхозой ОТФ-е даагша.
2. **Протасов** Иван Афанасьевичта — Кяхтын аймагай Ульяновай нэрэмжэтэ колхозой ОТФ-е даагша.
3. **Сажеев** Гындык Бальтуровичта — Кяхтын аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой ОТФ-е даагша.
4. **Цыренжапова** Пылжит Цыренжаповнада — Хэжэнгын аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой ОТФ-е даагша.
5. **Цыренов** Цыбжит Цыреновичтэ — Хоринн аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой ОТФ-е даагша.
6. **Сучнова** Маланья Климовнада — Мухаршэбэрэй аймагай «Путь Ленина» колхозой ОТФ-е даагша.

«РЕСПУБЛИКЫН КОЛХОЗУУДАЙ ЭРХИМ МАЛАЖАЛЫЕ ДААГША»

1. **Астраханцев** Иван Анатольевичто— Иволгын аймагай Буденныв нэрэмжэтэ колхозой малажалые даагша.
2. **Кобылкин** Иннокентий Семеновичто—Прибайкальска аймагай Лазогой нэрэмжэтэ колхозой малажалые даагша.
3. **Курдюков** Федор Ефимовичтэ — Прибайкальска аймагай Чапаевай нэрэмжэтэ колхозой малажалые даагша.

«РЕСПУБЛИКЫН ЭРХИМ ГАХАЙН-ТОВАРНА ФЕРМЫЕ ДААГША»

1. **Доржеев** Дамдинжап Дугаровичта— Кяхтын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой СТФ-е даагша.

«РЕСПУБЛИКЫН ЭРХИМ АДУУШАН»

1. **Галданов** Дамдин Будажаповичта— Зэдын аймагай «Улаан-Үшөөтэ» колхозой адуушан.
2. **Гунзенов** Балдан-Доржи Бальжиевичта— Зэдын аймагай «Улаан-Үшөөтэ» колхозой адуушан.
3. **Ишеев** Базаржап Ишеевичтэ—Зэдын аймагай «Коммунизм» колхозой адуушан.
4. **Мукрускин** Радна Прихановичта— Курумканай аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой адуушан.
5. **Нимаев** Даши Эрдынеевичтэ — Курумканай аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой адуушан.
6. **Очиров** Цырен Онгоновичто —Курумканай аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой адуушан.
7. **Раднаев** Гомбо Раднаевичта — Курумканай аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозой адуушан.
8. **Роземблюм** Наум Григорьевичто — Зэдын аймагай Дзержинскиин нэрэмжэтэ колхозой адуушан.
9. **Трутнев** Филипп Ивановичта —Зэдын аймагай Дзержинскиин нэрэмжэтэ колхозой адуушан.
10. **Ухинов** Радна Бухаевичта —Курумканай аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозой адуушан.
11. **Цыбинжапов** Дашинима Тэхэгоевичта — Зэдын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой адуушан.
12. **Шаракшинов** Дондок Шаракшиновичта—Зэдын аймагай «Улаан-Үшөөтэ» колхозой адуушан.
13. **Эргеев** Буда Аргановичта — Курумканай аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозой адуушан.

«РЕСПУБЛИКЫН ЭРХИМ МОРИШОН»

1. **Молчанов** Владимир Николаевичта —Курумканай аймагай «Октябрь» колхозой моришон.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

МТС-эй партийна организаци үндэр ургасын түлөө тэмсэнэ

Үнгэрэгшэ жэлдэ манай МТС-эй харьяата колхозууд муу ургаса хуряагаа һэн. Тиимэһээ эдэнэр гүрэндэ таряа үялгата ёһоор тушаалгаяа дүүргээгүй, өөһэдыгөө үрһэ хүрэнгөөршье хангажа шадаагүй. Сагай уларилай муугһаа шалтагаалжа иимэ ургаса хуряагдаа гэжэ хэлэдэг хүнүүд бии байгаа. Энэнь тон буруу. Юуб гэхэдэ, хүдөө ажахын түрүүшүүл сагай ямаршье уларилтай жэлдэ муубэшэ ургаса хурядаг байна.

Манай партийна организациин коммунистнууд шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэлэй ашаар бүхы дутуунуудаа элирүүлжэ, муу ургаса абаһан шалтагаанаа олоһон байна. 1950 оной хабарай тарилгада бэлэдхэхэ зуураа, манай МТС тракторнуудые ба хүдөө ажахын бусад машинануудые заһабарилгын шанарай түлөө оролдоогүй, агротехническэ заабаринуудые сахихын түлөө тэмсээгүй һэн. Тиимэһээ машинануудынь эбдэржэ, урагшаа ябадаггүй байгаа. Тракторнуудай муугаар хүдэлмэрилһэнһөө шалтагаалжа, тарилга хэхэ агротехническэ һайн болзор үнгэршэһэн байгаг. Мүн үбэлэй ба хабарай агротехническэ хэмжээ-ябуулганууд таһалдуулагдажа, газарай хүрьһэндэхи шииг нойто баригдаагүй байшоо. Полевой хүдэлмэриин шанар тон муу һэн. Колхозуудай таряанажалай бригаднуудтай механизаторнууд барисаагүйгөөр хүдэлмэрилһэн ба үндэр ургасын түлөө ниитээрээ тэмсээгүй байһан юм.

МТС-үүд болбол республикын хүдөө ажахын шухала һалбари болохо малажалай асуудалнуудай хажуу тээ байһаар зандаа гэжэ хүдөө-ажахын хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдэй республиканска зүблөөн дээрэ зүбөөр тэмдэглэгдээ. Үнгэрэгшэ жэлдэ сабшалан һайжаруулха хэрэгтэ ба тэжээл бэлэдхэлгэдэ үнэхөөрөөшье манай МТС хабаадалсаагүй һэн. Хэтэрхэдээ манай МТС-тэ заһабарилагдаһан сенокосилканууд, силос хэршэдэг машинанууд үгы һэн.

Үнгэрэгшэ жэлдэ үндэр ургасын түлөө тэмсэлые, малажалые хүгжөөхэ хэрэгые һайнаар толгойлоогүйбди гэжэ МТС-эй партийна организаци, тэрэнэй коммунистнууд мүнөө ойлгоо. Манай партийна организациин коммунистнууд хүдөө ажахые хүгжөөхэ хэрэгтэ илангаяа ехэ харюусалгатай байһанаа ойлгожо, энэ жэлдэ үндэр ургаса ургуулхын түлөө тэмсэжэ байна. Үнгэрэгшэ жэлэй алдуунуудые мүнөө дабтахагүйбди.

Үнгэрэгшэ жэлэй дутуунуудые хараадаа абажа, манай МТС-эй харьяата колхозуудай ниитын ажахые хүгжөөхэ талаар партийна организацимнай горьтой хэмжээнүүдые хараалаа. Түбхын түрүүн энэ хэрэгтэ МТС-эй хүдэлмэрилэгшэдые элсүүлхэ хэрэгтэй. Тиимэһээ партийна организаци 14 агитаторнуудһаа бүридэһэн агитколлектив эмхидхээ. Эдэнэр МТС-эй хүдэлмэрилэгшэдэй дунда ойлгуулгамжын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулжа байна. Коммунизмын агууехэ барилгануудай ба дэлхэйн байгаалиие хубилгаха сталинска түсэбүүдэй жэшээ дээрэһээ ган гасууртай хайшан гээд тэмсэхэ тухай МТС-эй хүдэлмэрилэгшэдые агитаторнууд һургана. Агротехническэ туйлалтануудые нэбтэрүүлхэ талаар хүдөө ажахын мэргэжэлтэд мүн лэ горьтой хүдэлмэри хэһэн байна. МТС-эй хүдэлмэрилэгшэдэй дунда лекци ба элидхэлнүүд олоор уншагдаа.

Заһабарилгын хүдэлмэриин эхинһээ коммунистнууд социалистическэ мүрысөө үүсхэһэн байна. Эдэнэй жэшээе МТС-эй бүхы хүдэлмэришэд дэмжээ һэн. Коммунистнуудаа шухала һалбаринуудта зүбөөр хубаарилан табижа, амжалтануудые туйлаабди. Жэшээнь, коммунист Китаев кузнечнэ цехтэ хүдэлмэрилхэ зуураа, түмэршэ дархашуулые толгойлоо, тиин тэдэнь ажалай һайн жэшээ харуулан хүдэлмэрилһэн байна. Тракторнуудай заһабарилгада Климентьев, Русин, Антонов, Дорофеев, Попов ба бусад коммунистнууд хүдэлмэрилөө. Коммунистнууд Кривенко ба Котляровский гэгшэдтэ показательнуудай доска, «дайшалхы хуудаһануудые», ханын газетэ гаргаха гэжэ даалгагдаһан байгаа. Коммунистнуудай хүтэлбэриин ашаар тракторнуудай ба бусад машинануудай заһабарилга декабриин 15-да, болзорһоо хоёр үдэрөөр уридшалан дүүргэгдээ.

Үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо бидэнэр колхозуудай таряанажалай бригаднуудтай хани барисаатай болообди.

Мүнөө манай МТС полевой хүдэлмэридэ түгэс бэлэн. Тракторна бригаднууд полинууд дээрэ гаража захалаа. Мүнөө үндэр ургасын түлөө тэмсэлэй тон харюусалгатай үе болоод байна. Агротехническэ бүхы заабаринуудые сахин, полевой хүдэлмэриие һайн шанартайгаар үнгэргэлгэ бидэнэрһээ дулдыдаха байна. Юуб гэхэдэ, колхозуудай полевой хүдэлмэриин 90 процентнь манай хүсөөр бүтээгдэхэ.

Тарилгын хүдэлмэри эмхитэйгээр үнгэргэлгэдэ ажалай эмхидхэлгэ, социалистическэ мүрысөөн угаа ехэ удхашанартай. Энэ талаар ороной суута тракторист Иван Бунеевэй үүсхэл манай МТС-эй коммунистнар халуунаар дэмжэжэ, бусад нүхэдөө дахуулаа. Хабарай хүдэлмэриин эхинһээ 4 тракторна бригаднууд часай графигаар хүдэлмэрилхэ, коммунистнууд Дорофеев ба Семёновой бригаднууд ажахын тоосоондо оруулагдаха байна.

Ниитэ-политическэ хүдэлмэри эмхидхэхэ талаар партийна организаци олон хэмжээнүүдые хараалаа. Тракторна бригаднуудта политическэ хүдэлмэри ябуулха 13 агитаторнууд томилогдоо, тэдэнэй тоодо эрхим коммунистнууд Котляровский, Пронин, Антонов, Русин ба бусад бии. Түрүү тракторна бригадада үгэхын тула МТС-эй дирекциин ба партийна организациин дамжуулгын Улаан туг бии болгогдоо. Бригаднууд хоорондын мүрысөөнэй дүн арбан хоног соо нэгэ, трактористнууд хоорондын мүрысөөнэй дүн үдэр бүри гаргажа байхабди. Манай МТС Тарбагатайн МТС-ые социалистическэ мүрысөөндэ уряа. Бэе бэеынгээ уялгануудай дүүргэлтые арбан хоногто нэгэ дахин шалгажа байха гэжэ дурадхал оруулнабди.

Иигэжэ тарилгада бэлэдхэлээр бидэнэр горьтойхон хүдэлмэри хэһэн байнабди. Партийна организациһаа, коммунистнуудһаа, МТС-эй бүхы хүдэлмэрилэгшэдһөө саашанхи ажалнай сүм дулдыдаха байна. Үшөө ехэ зорилгонуудые бидэнэр шиидхэхэ шадалтайбди гэжэ би хэлэхэ байнаб. Эдээниие дүүргэхэ хэрэгтэ хүдөө ажахын Министерствоһээ, аймагай партийна ба советскэ организацинуудһаа туһаламжа бидэндэ хэрэгтэй. МТС-эй баян техникэ хүсэдөөр ашаглагданагүй гэжэ манай коммунистнууд хэдэ дахин асуудал табиһан байгаа. Юуб гэхэдэ, манай МТС-эй харьяата колхозуудай полинууд ехэ таруу, бороложо бургааһаар таһалагдаһан. Тиимэһээ манай трактористнууд нэгэ полиһоо нүгөөдэдэнь ошотороо горючи дэмы галдахаһаа гадна, үнэтэй сагаа гээдэг һэн. Полинууд хоорондын бургааһа бороложонуудые арилгаха ёһотой байгаа. Энэ хадаа поли элдүүрилгэдэшье, техникэ хүсэдөөр ашаглалгадашье һайн болохо байгаа. Хэрбээ хүдөө ажахын Министерство хэрэгтэй зэр зэмсэгүүдые үгөө хадань энэ асуудал бэлэхэнээр шиидхэгдэхэ байгаа.

Манай МТС саашадаа малажалые хүгжөөхэ асуудалай хажуу тээ байха ёһогүй. Үбһэ тэжээлэй бата бэхи база байгуулха хэрэгые бидэнэр толгойлхо ёһотойбди. Манай МТС механизированнээр тэжээл бэлэдхэжэ шадахагүй гэжэ бододог заншалаа хүдөө ажахын Министерство орхиг лэ. Сабшалангай талмайнууд яһала бии. Имагтал тэдээниие модо шулуунһаань, бургааһа бороложоһоонь сэбэрлэжэ, механизмын хүдэлхөөр болгохо шухала. Силос даралгые бултыень механизированнэ болгохо арга бии. Энээниие бэелүүлхын тулада силос хэршэдэг машина ба бусад зэр зэмсэгүүд бидэндэ хэрэгтэй.

Урдаа табигдаһан бүхы зорилгонуудаа бултыень шиидхэжэ шадахабди гэжэ манай МТС-эй партийна организаци найдана. Эдэ зорилгонуудые шиидхэхын тулада МТС-эй бүхы хүдэлмэрилэгшэдые, колхознигуудые манай партийна организаци элсүүлжэ шадаха байна.

И. П. Пестерев, Жиримскэ МТС-эй партийна эхин организациин секретарь.

Одесса. Радиольно-нүхэлэлгын станогуудай заводой токарь, Сталинска шангай лауреат Г. С. Нежевенко табан жэл соо 27 жэл хахадай нормо дүүргээ. Зураг дээрэ: токарь Г. С. Нежевенко хүдэлмэрилжэ байна.

ТАСС-эй фотохронико.

Лекционно пропаганда һайнаар ябуулна

Прибайкальска аймагай Горячинск тосхоной интеллигенци—долоонжэлэй һургуулиин багшанар, медицинскэ хүдэлмэрилэгшэд лекционно пропаганда ябуулгада эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Жэшээлхэдэ, «Юртэмсын эхин гэжэ байгаа гү, тэрэнэй эсэс гэжэ байха гү?», «Нүхэр Сталинай образ уранзохёолой литература дотор» гэһэн темэнүүдээр багша нүхэр Барабанова лекцинүүдые Горячинск тосхондо уншаа. Мүн А. С. Пушкинай ажабайдал ба творчество тухай һургуулиин директор нүхэр Барабанов, Сталинска Конституци тухай багша Корытова, «СССР эб найрамдалай түшэг тулгуури мүн» гэһэн темээр багша нүхэр Крюков лекцинүүдые уншаа. Горячинск ба Таланки тосхонуудта врач Н. А. Глухова хүнэй яажа бии болоһон тухай лекци уншаа.

Һүүлэй табан һара соо Черемушки ба Остров тосхонуудай загаһашадта зорюулагдажа 36 элидхэл ба лекцинүүд хэгдэһэн байна.

Энэ политическэ ехэ хүдэлмэриие Горячинска загаһанай заводой партийна организациин секретарь, һургуулиин һуралсалай хэрэгые эрхилэгшэ нүхэр Н. И. Самсонова эмхидхэнэ. Гадна тэрэ хадаа өөрөө лекци ба элидхэл хэлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг. Нүхэр Самсонова Гремячинска ба Остров тосхонуудай загаһашадта советскэ хүнэй моральна шэнжэ түхэл тухай, советскэ социалистическэ культурын буржуазна культураһаа булюу һайн байһан тухай, Сталинска Конституци тухай, уласхоорондын эхэнэрнүүдэй үдэр—мартын 8 тухай лекци ба элидхэлнүүдые хэһэн байна.

Н. Миронов.

Коммунистнууд малажал дээрэ

Ниитынгээ адуу малые бүрин бүтэнөөр ондо оруулха хэрэгтэ манай партийна организаци ехэ анхарал оролдолго гаргана.

23 коммунистнуудаймнай 13-нь малажал дээрэ хүдэлмэрилнэ. Тэдэнэр партийнабэшэ колхознигуудтаа эрхим ажалай үльгэр жэшээ харуулдаг. Жэшээ болгон коммунист Юмжит Дамбаевае абажа үзэе. Тэрэ хадаа һаалишанаар ажаллаха зуураа, 1950 оной туршада даалгабарита үнеэдээ эрхим һайнаар харууһалһанай, түлнүүдыень бүрин бүтэнөөр абаһанайнгаа түлөө нэмэлтэ түлбэри абаа һэн.

Мүнөө өөрынгөө даалгабарита 14 үнеэдые ба 14 буруудые нэгэшье гарзагүйгөөр, һайн шадалтайгаар ондо оруулжа байна. Нүхэр Дамбаева болбол шэнэ түлнүүдые һайнаар абажа эхилээ. 6 үнеэдээ түрүүлжэ, 6 тугал абаад, тэдэнээ бултыень бүрин бүтэнөөр тэнжээжэ байна.

ВКП(б)-гэй гэшүүн нүхэр Доржи Мункуев болбол малай гүүртые даагшаар хүдэлмэрилнэ. Эндэ 170 гаран һубай малнууд, мүн үнеэдүүд бии. Тэдэнь бултадаа нэгэшье гарзагүйгөөр, һайнаар он... байна. Эндэ һаяханай ... гүрэжэ эхилбэ. Нарай ту... байлгаха дулаахан бай... рэнхэй. Мүнөө түрүүшын ... тугалнууд абтаад, һайна... жэ байнад.

Нүхэр Мункуев болбо... үбэл малдаа хэрэгтэй тэж... бэлэдхэхын түлөө мүнөө... дэлмэрилжэ эхилэнхэй. Т... колхозойнгоо луговодческ... хүтэлбэрилнэ.

—Луговодческо хүдэлм... нөөр ябуулжа, сабшалан... малайнгаа бэлшээриин га... һайжаруулаагүйдөө бидэ... бата бэхи база гүйсэд б... шадахагүйбди,—гэжэ нүх... куев хэлэнэ.

Малажал дээрэ хүдэл... коммунистнууд нүхэд В... Цыренжапова, Бальжит В... ба бусад өөһэдынгөө да... та участогууд дээрэ мүн ... повска ажалаараа суурх...

Д. Доржиев, Х... аймагай Воро... нэрэмжэтэ ... парторганизациин сек...

Тарилгада бэлэн болонхойбди

Байгша ондо манай колхоз 870 гектар газар дээрэ эртын орооһого культурануудай тарилга хэхэ юм. Энэ ехэ талмай дээрэһээ үндэр баян ургаса хуряаха зорилгоор тарилгада бэлэдхэлэй хүдэлмэринүүдые ба агротехническэ хэмжээ-ябуулгануудые һайнаар дүүргэһэн байнабди. Мүнөө 28 плуг, 3 сеялкэ, 24 пар борной, мориной тоног зэмсэг, тэргэнүүд һайн шанартайгаар заһагдажа дүүргэгдэнхэй. Манай колхоз тарилгадаа хүсэд хүрэхэ үрһэ хүрэнгэ бэлэдхээд, тэрээнэй ургасынь шангар шалгажа, һайса сэбэрлэһэн байна. Мүнөө хүрэнгэеэ яровизацилха ба агаараар дулаасуулан болбосоруулха хүдэлмэринүүдые хэжэ байнабди. Тэрэшэлэн таряанай газар дээрэ һайрамай үһан тогтоогдоно. Хабарай тарилгын хүдэлмэридэ ябаха мори унаа илгагдажа, һайн тэжээлдэ, амаралтада табигданхай. Полевой хүдэлмэриин үедэ мори унаада эдюулхэ фуражна фонд: үбһэн 100 центнер, зелёнко ба овес 70 центнер хэмжээтэйгээр таһалагдаа.

Полевой хүдэлмэридэ ябаха трактористнууд ба колхознигуудай культурно-ажабайдалай эрилтые хангаха хэрэгтэ анхарал ехээр хандуулагдана. Бүхы полевой станууд ба тэрэнэй доторхинь заһабарилагдаа. Полевой стануудта улаан булангууд байгуулагдажа, радиоприёмнигууд, библиотечкэнүүд, газетэ журналнууд ба культурна бусад хэрэгсэлнүүдээр хангагдаха юм.

Колхозой партийна ор... хабарай тарилгын үедэ п... политическэ хүдэлмэри ... хэмжээнүүдые хараалаа... коммунистнууд ба комсо... агитаторнуудаар томило... Хабарай тарилгын хүдэлм... тэ мүн олон коммунист... комсомолецууд хабаадах...

Полевой хүдэлмэриин ү... хэр Цынгуевай хүтэлбэри... ряанажалай бригада Хори... эй нүхэр Ц. Жаповай, № ... торна бригадатай (4 тра... хамта хүдэлмэрилхэ ю... бригаднуудай гэшүүд ... рондоо мүрысэн, эрш... хүдэлмэрилжэ, үдэр б... нормонуудые үлүүлэн д... байгша ондо ороогото к... нуудай үндэр баян ургаса ... зорилготой.

Гадна, үрһэ хүрэнгэ сэб... дэмнай Хориин МТС ехэ... ламжа хүргөө. УСО—1 ... сэбэрлэдэг шэнэ механиз... машинаараа 1000 гаран ... хүрэнгыемнай сэбэрлэжэ ... байна.

Тарилгада һайнаар б... нэй, тэрэниие богони бол... һайн шанартайгаар үн... ашаар байгша ондо тар... дэр ургаса хуряажа ша... гэжэ найдагдана.

Д. Дамбаев, Хориин ... Карл Марксын нэ... колхозой ... организациин се...

Партийна эхин организацинуудай секретарьнуудай семинар

ВКП(б)-гэй Иволгын айком колхозуудай партийна эхин организацинуудай секретарьнуудай семинар үнгэргэбэ.

Семинар дээрэ залуу коммунистнуудай дунда ябуулха хүдэлмэри тухай, хабарай тарилгын үедэ хэгдэхэ агитационно-ойлгуулгамжын хүдэлмэриин зорилгонууд тухай, партийна гэгээрэлэй систе... һуралсалай жэлые амжа... гаар дүүргэхэ тухай, ... эхин организацинуудай ... риие түсэблэлгэ тухай б... асуудалнууд зүбшэн хэлсэ...

Удаань семинарта хаба... уласхоорондын байдал ту... ци шагнаһан байна.

Манай шухала зорилго

Нёдондо жэлые бидэнэр муугаар үнгэргөөбди. Юугээршье һайрхаха аргагүй. Мүнөө Хрущёвой нэрэмжэтэ томодхогдоһон хүдөө ажахын артель боложо нэгэдэһэн «Октябрь», Чапаевай нэрэмжэтэ ба «Красный пахарь» колхозууд 1950 ондо орооһото культурануудай тон муу ургаса абаһан ба үбһэ сабшалгын түсэб дүүргээгүй байгаа. Энэ ушарһаа боложо мүнөө манай колхоз үрһэ хүрэнгэсэ гүйсэд хаажа шадаагүй. Мүн малай үбэлжэлгэ муушагаар үнгэргэгдэжэ байна.

Эдэ ехэ дутагдалнууд юунһээ болооб? Манай урда табигдаһан зорилгонуудые бэелүүлгэдэ колхознигуудые эмхидхэн элсүүлжэ шадаагүй ябадал хадаа эдэ дутагдалнуудай гол шалтагаан болоно гэжэ эхэ хэлэхэ ёһотой байна. Большевистскэ агитациин бүхы формонуудые гүйсэд хэрэглэжэ шадаагүй, зоной дунда агитационно-ниитын хүдэлмэри муугаар ябуулһан туладаа бидэнэр, коммунистнууд, тэрээндэ гэмтэй байнабди.

Үнгэрэгшэ жэлдэ манай агитколлектив оройдоо хүдэлмэрилөөгүй гэжэ хэлэжэ яажа болохоб. Бригаднуудые ба бусад участогуудые агитаторнуудта даалгажа үгөө һэмди. Тэд агитационно хүдэлмэриин ямараар ябажа байһан тухай бидэнэр багаар һонирходог байгаабди. Агитаторнуудые һайнаар һургадаггүй ба тэдэндэ бага эрилтэ табидаг һэмди. Тэдэнэй хүдэлмэриие парторганизациин хододоо шалгадаггүй дээрэһээ зарим агитаторнууд өөрынгөө уялга дүүргэлгэдэ халирхайгаар хандадаг байгаа юм.

Агитаторнуудай хэдынь нёдондо жэлдэ һайнаар хүдэлмэрилөөб гэжэ намһаа хүнэй һураа һаань, би хоёр комсомолецуудые нэрлэхэ байнаб. Эдэ багшанар Лидия Даниловна Кожевина ба Анатолий Хрисанфович Филиппов болоно. Нүхэр Кожевина хадаа һүнэйтоварна фермэ дээрэ агитационно хүдэлмэри ябуулдаг. Тэрэ хадаа өөрынгөө коллективтэ неделидээ хоёр-гурба дахин ошодог. Һаалишадта газетэнүүдые уншадаг, мүн тэдээндэ уласхоорондын байдал тухайда хөөрэжэ үгэдэг юм. Нүхэр Кожевина хадаа малшадай байдалаар хододоо һонирходог, «дайшалхы хуудаһануудые» гаргадаг байха юм. Комсомолец нүхэр Филиппов колхозой центртэ агитационно хүдэлмэри мүнөөшье ябуулна. Тэрэ хадаа недели бүхэндэ колхознигуудтай хоёр-гурба удаа хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэдэг.

Энэ хүдэлмэри бидэниие дүүрэн хангана гэжэ яажашье хэлэжэ болохогүй байна. Манай агитколлективтэ 20 гаран хүнүүд тоологдоно. Тиигэбэшье тэдэнһээ имагтал хоёр агитаторнууд һайнаар хүдэлмэрилнэ.

Өөрынгөө хүдэлмэридэ бии байгаа дутагдалнуудые сүм усадхажа, агитационно-ниитын хүдэлмэриие һайжаруулхын тула мүнөө манай партийна организаци ехээр оролдоно. Бидэнэр агитколлективэйнгээ составые дахин хаража үзөөбди.

Бидэнэр мүнөө агитаторнуудай хүдэлмэридэ ехэ анхаралаа хандуулнабди. Март һарын һүүлээр агитаторнуудай семинар үнгэргэгдөө. Малай үбэлжэлгые амжалтатайгаар түгэсхэхэ ба хабарай тарилгада һайнаар бэлэдхэхэ хэрэгтэ бүхы колхознигуудаа хабаадуулха дайшалхы зорилго тухай тэрэ семинар дээрэ хэлсэгдэһэн байна. Мүнөө агитаторнууднай эдэ зорилгонууд тухай хөөрэлдөөнүүдые колхознигуудай дунда үнгэргэнэ. Һаяшагаар манай партийна организаци агитаторнуудай хоёр неделиин семинар эмхидхэжэ, тэндэ лекцинүүдые ба хэдэн инструктивна элидхэлнүүдые хэхэ гэжэ бэлэдхэжэ байна.

ВКП(б)-гэй обкомой IV плёнумэй ба аймагай VII партийна конференциин шиидхэбэринүүдые һаяхан партийна суглаан дээрээ зүбшэн хэлсэһэн байнабди. Тэндээ Бичурын колхознигуудай хандалга тэрэшэлэн зүбшэн хэлсээбди.

Хабарай тарилгын үедэ бидэнэр улам ехэ хүдэлмэри ябуулха ёһотойбди. Колхозоймнай полевой станууд центрһээ 5—6 килэметртэ юм. Тиимэһээ тарилга дээрэ хүдэлмэрилһэн колхознигуудай культурна эрилтэнүүдые байра дээрэнь хангаха ба агитационно хүдэлмэриие тэндэнь эмхидхэхэ ёһотой болонобди. Иимэ ушарһаа бидэнэр полевой стан бүхэндэ улаан булан байгуулхабди. Манай агитаторнууд тэндэ колхознигуудай дунда агитационно хүдэлмэри хододоо ябуулха байна.

Би өөрөө агитаторнуудай хүдэлмэриие саг үргэлжэ хинан шалгажа байнаб.

Үндэр баян ургаса туйлахын ба ашаг шэмэтэ ниитын малажалые хүгжөөхэ гурбанжэлэй түсэбые дүүргэхэ ябадалда бүхы колхознигуудаа эмхидхэн элсүүлхэ гээшэ манай шухала зорилго мүн гэжэ бидэнэр һайнаар ойлгонобди.

П. Молчанов, Курумканай аймагай Хрущёвой нэрэмжэтэ колхозой парторганизациин секретарь.

Сомоной Советүүдэй үүргые дээшэлүүлх...

Заиграйн аймагай ажалшадай депутадуудай Совeдэй 2-дохи сесси болобо. Энэ сесси дээрэ нютагай Советүүдэй эмхидхэлэй-ниитын хүдэлмэри тухай асуудал зүбшэн хэлсэгдээ. Тус асуудалаар аймагай Совeдэй гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшын орлогшо нүхэр Мигулян элидхэл хэжэ, сомонуудай ба сельскэ Советүүдэй эмхидхэлэй-ниитын хүдэлмэриин дутагдалнуудые элирүүлээ. Онохойн, Доодо-Курбын сомонуудай Советүүд түхэреэн жэлдэ оройдоо нэгэ нэгэ сесси, Доодо-Илькын, Үнэгэтэйн ба Заиграйн сомонуудай Советүүд 3—4 сесси үнгэргэһэн байна.

Зарим сомонуудай Советүүд сессиеэ муу бэлэдхэлтэйгээр үнгэргэдэг, тиимэһээ депутадууд асуудал зүбшэн хэлсэлгэдэ эдэбхи багатайгаар хабаададаг байна. Депутадуудайнгаа олонхиин үгы байхадашье зарим Советүүд сесси үнгэргэдэг заншалтай. Сессинүүдтэ депутатбэшэ зонууд олоор уригдадаг, тиимэһээ тэдэнь ажахын эдэбхитэнэй суглаан шэнги болошодог байна.

Саг үргэлжын комиссинууд муугаар хүдэлмэрилнэ. Тэдэнэр Советүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүдэй бодото туһалагшанар боложо шадаагүй. Аймсоведэй гүйсэдком саг үргэлжын комиссиин хүдэлмэридэ туһалдаггүй ба хүдэлмэриинь эмхидхэдэггүй байха юм.

Колхозуудай, бригаднуудай, фермэнүүдэй ба тус тус колхознигуудай хоорондо социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлхэ тухай асуудалда сомонуудай, сельскэ Советүүд анхаралаа багаар табина.

Дабаатын сомоной Совeдэй ниитын-эмхидхэлэй хүдэлмэриин муу ба тэрээндэ аймагай Совeдэй гүйсэдкомой зүгһөө туһаламжа үгтэдэггүй байһые депутат Рыгдылов тэмдэглэбэ.

Аймсоведэй гүйсэдком ба тэрэнэй таһагууд болбол сомоной, сельскэ Советүүдые алгасан гаража, колхозуудай правленинүүдтэй ажахын бүхы асуудалнуудые сэхэ шиидхэдэг байна. Тиигэжэ, сомонуудай ба сельскэ Советүүдэй үүргые доошолуулдаг гэжэ депутат Рудаков ба Старо-Брянска сельсоведэй түрүүлэгшэ Трофимов шүүмжэлбэ.

Аймсоведэй гүйсэдкомой ба тэрэнэй хүдөө ажахын таһагай зүгһөө томодхогдоһон колхоздо туһаламжа багаар үзүүлэгдэдэг тухай «Улаан-Эрхирик» колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Санжиев хэлэбэ. Доодо-Илькын, Дээдэ-Илькын сомонуудай колхозуудта мал... жэлгын муугаар үнгэрж... бэшье, аймсоведэй гүйсэд... рээндэ анхарал багаар ... Сталинай нэрэмжэтэ ... олон тоото малнууд х... ороо гэжэ депутат П... шүүмжэлбэ.

Горхоной сельсоведэй т... шэ нүхэр Медведев өөрын... дэлмэри тухай хөөрэжэ үг... совет хадаа хүдэлмэрэ ... ёһоор ябуулдаг, гүйсэдком... даниинууд ба Совeдэй сесси... наар үнгэрдэг, сельсовед... дууд эдэбхитэйгээр хүдэлм...

Аймагай Совeдэй хоёрд... сиин хүдэлмэридэ хабаад... Бурят-Монголой АССР-... нистрнүүдэй Совeдэй түрү... орлогшо нүхэр Борисов ү... жэ, нютагай Советүүдэй ... лэй-ниитын хүдэлмэриие ... руулха, малай үбэлжэлгые ... гэйгээр үнгэргэхэ, хабарай... гада бэлэдхэлэй хүдэлмэри... түгэсхэхэ, модо бэлэдхэлэй ... ба жэлэй түсэбүүдые бол... урид дүүргэхэ шухала бай... хай тэмдэглэбэ.

Аймсоведэй хоёрдохи се... шэн хэлсэһэн асуудалаараа ... гэрэнгы шиидхэбэри абаа.

МАЛАЙ ҮБЭЛЖЭЛГЭ ЭМХИТЭЙГЭЭР ТҮГЭСХЭЕ!

Хоёр ондоо жэшээнүүд

...жанай аймагай зарим кол... өөһэдынгөө арга боломжо... хүсэдөөр хэрэглэжэ, малай ...ые һайнаар үнгэргэжэ ... Жэшээнь, Сувинска сельсо... «Большевик» ба Сталинай ...тэ колхозууд адуу малаа ...ээр үбэлжүүлжэ байна. ...шевик» колхоздо намарһаа ... малай харууһан һайнаар ...һан ба үбһэ тэжээл гам... гаргашалагдаһан байгаа. ... ашаар малнуудайнь хүшэ ... мүнөө муубэшэ байна. Фев... эхеэр 25 толгой эбэртэ бо...уудайнгаа муудахаяа заб...нь һайн харууһанда таби..., мүнөө эдэнь дунда хүшэ...до орожо байна. Һүнэй-то... фермые даагша нүхэр П. Р. ... малай харууһа зүбөөр эм... шадаа. Тус фермэдэ 3700 ... үбһэн үгтэһэн байгаа. ...гээ 2100 центнерынь майн ...отор малдаа эдюулхэ, бэшэ... хэмгадагдаха байна. Тус ... залуу малнуудай гүүртые ... нүхэр А. И. Завьялов ... бүлэнэртэй 117 толгой ... мал харууһална. Эдэнь ша...мираар һайн. Һаалиша ... Усынина даалгабарита 12 ... оролдосотой һайнаар ха...на. Бухы үнеэдынь түрэхэ, ... шадалтай юм, үнеэдэй тү... үедэ хэрэглэгдэхэ 300 центнер силос, 200 центнер турнепс ба хартаабха энэ фермэдэ бии.

Мүн энэ сельсоведэй Сталинай нэрэмжэтэ колхозой һүнэй-товарна фермын мал һайнаар ондо орожо байна. Эндэхи мал дунда зэргын ба һайн шадалтай юм. 16 һаалиша -малшад 256 үнеэдые харууһална. Мүнөө 60 гаран тулнүүд абтаад, бүрин бүтэнөөр түлжүүлэгдэжэ байна. Фермын эрхим һаалишад Е. З. Кожевина ба С. Д. Самойлова гэгшэд 7—7 тугалнуудые абаад байна.

Гэбэшье, аймагай зарим колхозууд малай үбэлжэлгэ муугаар үнгэргэжэ байна. Жэшээнь, Улаанай сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхозой олон толгой малнууд туража муудаа. Энэ колхоздо малнуудынь муугаар харууһалагдана, үбһэ тэжээлээр дутана. Малай үбэлжэлгын дүүрэтэр үшөө 4000 центнер үбһэн хэрэгтэй. Теэд, энэ колхозой правлени (түрүүлэгшэнь нүхэр Цыренов) нэмэлтэ тэжээл бэлэдхэл эмхидхэнэгүй.

Мүн Ворошиловай нэрэмжэтэ томодхогдоһон колхоздо харууһанай муу дээрэһээ нёдондо жэлэй 25 түл үхэһэн байна. Тус колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд хадаа малай хоролтые дары зогсоохо, үбэлжэлгые эмхитэйгээр түгэсхэхэ хэмжээнүүдые абаха ёһотой.

Д. Степанов.

Нэмэлтэ тэжээл бэлэдхэхэ

...П(б)-гэй Бурят-Монголой об... IV пленумэй ба аймагай ... партконференциин тог...уд Хоринн аймагай колхо... хангалтагүйгөөр дүүр...э байна. Аймгүйсэдкомой ...һан түсэбэй ёһоор тус ай... колхозуудта 740 хүн, 32 ав...шина, 130 сенокосилка ба мо...рмуур, 15 трактор нэмэлтэ ... бэлэдхэлгэдэ хүдэлмэрилхэ ...а. Теэд апрелиин түрүүшын ... үдэрэй туршада оройдоо 312 ... 1 автомашина, 9 сенокосилка ...рин тармуур, 86 морид энэ ...оридэ элсүүлэгдэһэн байна. ...ай колхозууд 52640 центнер ... тэжээл бэлэдхэхэ байһан ... мүнөө арайхан гэжэ 10 гаран ... центнер тэжээл бэлдээ. ...на, зарим колхозууд мүртэй юумэ хээгүй аад, хооһон тоо мэдээнүүдые үгэнэ. Жэшээлхэдэ, Анаагай сомоной «Улаан-Одон» колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Гончиков) 25 центнер нэмэлтэ тэжээл бэлдээбди гэһэн байгаа, теэд шалгаад үзэхэдэ оройдоо 2—3 центнер бэлдэһэн байба.

Хоринн сельсоведэй Сталинай нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Трунев) энэ хүдэлмэридэ 50 хүниие гаргаха аад, 12 хүниие гаргаа. Тэдэнь энэ 5 үдэр соо минил 15 центнер хагда суглуулаа.

Тэжээлээр дутамаг дээрэһээ малайнгаа олоор туража ба үхэжэ байбашье, нэмэлтэ тэжээл бэлэдхэлгын хүдэлмэринүүдые муугаар, хайша хэрэгээр эмхидхэдэг ябадалые саашадаа тэсэхын аргагүй.

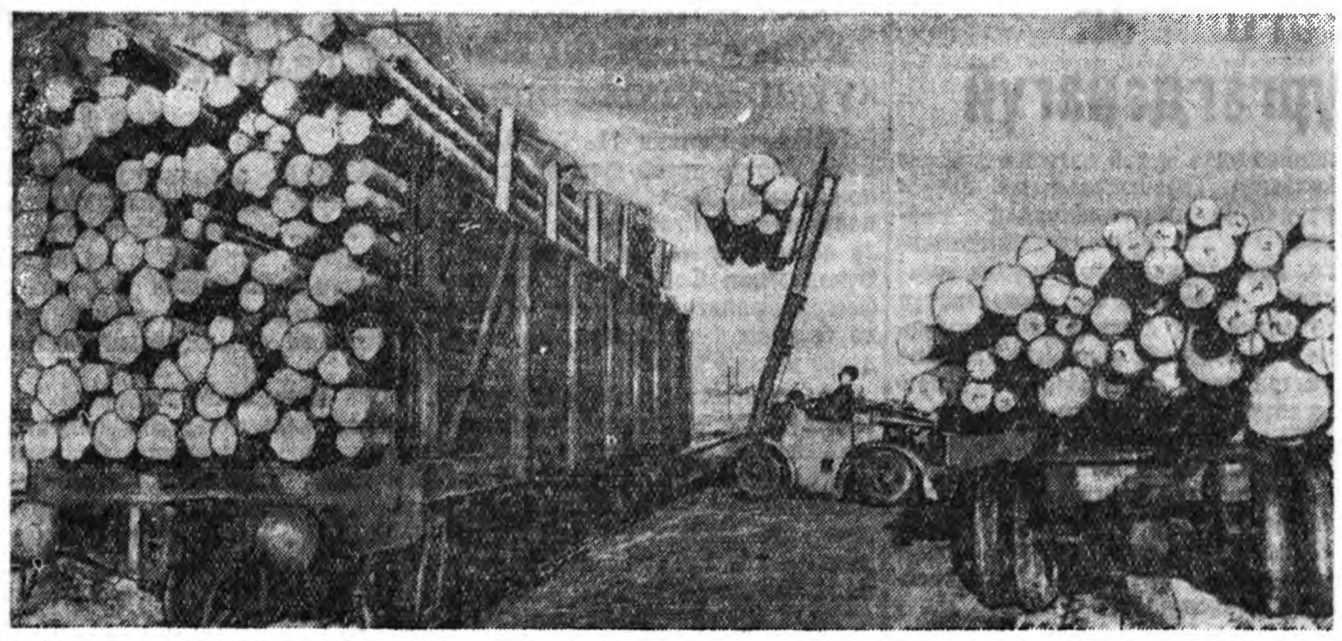
Б. Шаралдаев.

Моридоо тарганаар ондо оруулна

...жанай аймагай Ленинэй ...тэ томодхогдоһон колхо...ной товарна фермын хү...лэгшэд адуу моридоо һай... ондо оруулжа байна. Фер...00 гаран адуу морид булта...бир тарган шадалтай.

...үбэлэй үедэ тус фермынхид ...жээлээ гамтайгаар гарга... ба адуунай һүниин манал...рэй адуулга, эдеэлүүлгэ зү...мхидхэжэ шадаа. Үбэлэй ... үдэрнүүдтэ адуунай байха 3—4 байрануудтай байгаа. Энэ фермэдэ үгтэһэн үбһэнһөө 1000 центнер арбилагдаа. Һайн шапартай үбһөэ түрэхэ гүүдтээ эдюулнэ. Фермын адуушад Р. Цыренов, Р. Нимаев, Ц. Марханов, Ч. Хубулхэнов гэгшэд адуу моридойнгоо тоо толгой олошоруулхын тулада ехэхэн оролдолго гаргана. Адуушад И. Ларионов, Р. Баханов, Цыбенов гэгшэд «Республикын эрхим адуушан» гэһэн хүндэтэ нэрэзэргэдэ хүртөө.

В. Баторов.

Манай республикын ой модоной промышленностиин предприятинууд хүсэтэ техникээр улам бүри ехээр зэбсэгжүүлэгдэнэ. Хүндэ хүдэлмэринүүд механизмуудай хүсөөр хэгдэнэ. Зураг дээрэ: Эрийскэ леспромхоздо түмэр замай платформо дээрэ автокранаар модо ашаалжа байна. **М. Минеепэй** фото.

Модо бэлэдхэлэй темпые һуладхахагүй

ВКП(б)-гэй областной комитедэй бюрогой ба Бурят-Монголой АССР-эй Министрнүүдэй Советэй тогтоолой үндэһөөр үнгэргэгдэһэн модо бэлэдхэлэй стахановска һара соо республикын ой модоной промышленностиин түрүү предприятинууд һайн амжалтануудые түйлаа.

Хандагатайн, Баруун-Тарбагатайн, Хандагайн, Черемуховска ба Курбын леспромхозууд модо бэлэдхэхэ сезонно түсэбүүдээ дүүргээ. Тиихэдэ, Хандагатайн леспромхоз (директорынь нүхэр Дедюхин) модо шэрэжэ абаашаха түсэбөө үлүүлэн дүүргээ.

Тиибэшье, «Бурмонголлес» трестын предприятинуудые бухы дээрэнь абаад үзэхэдэ, сезонно түсэбөө холо дүүргээгүй байна. Энэ оной апрелиин 1-нэй байдалаар, тус трест модо бэлэдхэхэ сезонно түсэбөө арайхан гэжэ 89 процент, модо шэрэжэ абаашаха түсэбөө минил 77 процент дүүргээ. Мүнөө стахановска һарын болзор үнгэрөө. Энээнтэй дашарамдуулан, зарим предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд һанаагаа амаржа, хүдэлмэриингөө темп һуладхана. Һүүлэй табан үдэр соо урдахида орходоо модо бэлэдхэл—10 процентээр, тиихэдэ модо шэрэжэ абаашалга—4 процентээр бага болоһон байна.

Сэлэнгын шпалозавод һүүлэй табан хоног соо урдахи табан хоногойхиһоо хоёр дахин бага модо бэлэдхээ. Мүн Байкальска, Баргажанай, Сэлэнгын леспромхозуудта ажалай бүтээсэ эрид доошолһон байна. Эдэ тоо баримтанууд юу харуулнаб гэхэдэ, олонхи леспромхозуудай хүтэлбэрилэгшэд хүдэлмэреэ жэгдэ бэшээр ябуулна гэжэ гэршэлнэ.

БМАССР-эй Министрнүүдэй Советэй тогтоолой ёһоор, модо бэлэдхэлдэ ябажа байһан колхознигууд-сезоннигууд түсэбөө дүүргэбэшье, сезоной дүүрэтэр үлэжэ, «Бурмонголлес» трестын модо бэлэдхэхэ ба шэрэн абаашаха түсэбөө дүүргэхэдэнь туһалха болоһон байгаа. Теэд, зарим аймагуудай (Иволгын, Сэлэнгын, Хэжэнгын болон бусад) колхозуудай модошод, хэнэйшье табилтагүйгөөр гэртээ бусашаһан байха юм.

Модо бэлэдхэлэй ба шэрэлгын түсэбые дүүргэхэ сезоной дүүрэхэ болотор бага саг үлөө. Эдэ үдэрнүүдтэ түсэбүүдээ дүүргэхын ба үлүүлэн дүүргэхын түлөө эршэмтэйгээр хүдэлмэрилхэ гээшэ модошо бухэнэй арюун уялга мүн. Ой модоной промышленностиин предприятинуудай ажахын, партийна ба профсоюзна организацинууд модошодой дунда Майн урда тээхи мүрысөөе үргэнөөр дэлгэрүүлхэ зэргэтэй.

«Бурмонголлес» трестын, леспромхозуудай, модоной ба шпалозаводуудай хүтэлбэрилэгшэд түсэбөө дүүргэхын түлөө эмхидхэлэй хүдэлмэри хэзээ хэзээнэйхиһээ һайнаар ба оперативнаар ябуулха уялгатай.

Г. Нимбуев.

Мартагдашаһан база

1950 оной намар СССР-эй правительствын шиидхэбэреэр, хүндэ индустриин предприятинуудые барилгын Министерствын системын «востоктяжстрой» трестын модо ашаалалгын база Онохой станцида байгуулагдаһан юм. Эмхидхэгдэһэн сагһаа хойшо тус база модо ашаалан ябуулха һара бүриингөө түсэбые оройдоо 10—30 процент дүүргэнэ. Энээнэй эсэстэ Зүүн-Сибириин томо ехэ барилганууд һара бүри хэдэн мянгаад кубометр модо дутуу абана.

Энэ базын хангалтагүй хүдэлмэриин шалтагаан юуб гэхэдэ, модо ашаалгын механизмууд эндэ тоогдоногүй. Жэшээнь, автокран гэжэ шэнэ техникэ 7 һарын турша соо модо ашаалгада хэрэглэгдээгүй байһанаа һүүлэй үедэ базын начальник нүхэр Севальневай заабаряар энэ автокранаар уһан, түлеэн зөөгдэдэг болонхой. Тиихэдэ модо ашаалгада хэрэглэгдэхэ шэнэ лебёдко газаа хэбтэ хэбтэһээр жэбэржэ эхилээ.

Тэрэшэлэн тус базын хүдэлмэришэдэй дунда ямаршье политическо-ниитын хүдэлмэри ябуулагданагүй. Мүн эндэ партийна, комсомольско, ба профсоюзнашье организаци байгуулагдаагүй.

Базын иимэ муу байдал тухай «востоктяжстрой» трестын хүтэлбэри яһала һайн мэдэхэ байбашье, тэрэниие заһахын талаар ямаршье һанал табинагүй. Мүн ВКП(б)-гэй Заиграйн айком ба аймсоведэй гүйсэдком базын хүдэлмэридэ ямаршье анхарал хандуулдаггүй.

Б. Бадинский.

Шухала хэрэг тооногүй

Полинууд ба сабшалан дээрэ шииг нойто тогтоолгын улхашанарынь ехэ гээшэ. Энэ талаар Хоринн аймагай Хасууртайн сельсоведэй «Победа» колхоз горьтой хүдэлмэри хэжэ захалаа. Энэ колхозой гэшүүд 60 гектар тариаанай талмайда, мүн 265 гектар сабшалангай газарта һайрамай уһа тогтоогоо.

Гэбэшье, полинууд ба сабшалан дээрээ иимэ хэмжээ-ябуулгануудые огтолон хэдэггүй колхозууд аймаг дотор олон. Жэшээнь, Карл Марксын нэрэмжэтэ, «Красный партизан», «Путь Сталина», «Улаан Одон», Сталинай нэрэмжэтэ ба бусад колхозууд һайрамай уһа тогтоохын тулада бүри юушье хэнэгүй. Бии байһан һубаг канавануудынь заһабарилагданагүй, сабшалангаа бургааһа буртагһаань сэбэрлэхэ хүдэлмэри хэгдэнэгүй. Мүн эдэ колхозууд үбэлэй агротехническэ хэмжээ-ябуулгын түсэб дүүргээгүй байха юм.

Аймгүйсэдкомой хүдөө ажахын таһаг, тэрэнэй мэргэжэлтэд энэ хэрэгтэ хайша хэрэгээр хандана.

Ш. Балданов.

ГОРОДЫЕ НОГООРУУЛГАДА БЭЛЭДХЭЛ

Республикымнай столица — Улан-Удые болбосон түхэлтэй болголгодо ба ногооруулгада жэл бүхэндэ ехэхэн хэмжээнэй мүнгэн зөөри гаргашалагдана.

Энэ жэлдэ Горзеленхоз 3 питомнигуудтаа элдэб янзын 30 гаран мянган эшэ модо ба бургааһануудые түрүүшынхеэ тарижа ургуулаа. Тэрэшэлэн ажалшадта зорюулан 3000 горшогууд соо комнатно сэсэгүүдые, клумбануудта һуулгагдаха хэдэн арбаад мянган эшэ сэсэгүүдые теплицэдээ ургуулжа байна.

Гансахан Городской районой улицануудта 2000 гаран модод ба бургааһанууд, 50 мянган эшэ сэсэгүүд культурын паркнуудай, сквернүүдэй клумбануудта таригдаха юм. Жэшээнь, Сталинай нэрэмжэтэ улицада 200 хэһэг набшаһата модод тарigдаха байна.

Иигэжэ таримал модонуудаар ба сэсэгүүдээр городоо ногооруулхын түлөө үнгэргэгдэжэ байгаа бэлэдхэлэй хүдэлмэридэ 20 гаран хүн ажаллана.

Горзеленхозой коллектив харзаалагдаһан түсэбөө болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө эрмэлзэн, модо һуулгаха газарайнгаа саһа, мүльһынь арилгажа байна.

Республикын предприятинууд ба эмхи зургаанууд жэмэстэ модонууд ба сэсэгүүдтэ захил хэжэ эхилээ. Улан-Удын механизированнэ шэлэй завод 1700 хэһэн модо, 1400 эшэ сэсэг, бурят дунда һургуули —200 бургааһа, 100 хэһэг модо, Горсад—1000 эшэ модо, Хоринн дунда һургуули ба бусад предприятинууд хэдэн зуугаад жэмэстэ модонуудые захинхай.

Городоо ногооруулгада городой комсомольско организацинууд, предприятинууд ба эмхи зургаануудай коллективүүд эдэбхитэйгээр хабаадалсаха байна.

Н. Бадмацыренова.

Һонирхолтой лекци

Хэжэнгын дунда һургуулиин багшанарта ба һурагшадта ВЛКСМ-эй обкомой секретарь нүхэр Афанасьев «Советскэ залуушуул манай литература дотор» гэһэн темээр лекци һаяхан уншажа, тус лекциие һурагшад ехэ һонирхолтойгоор шагнаа.

Саашадаа залуушуулда «Сталинска агуухэ барилганууд», «Уласхоорондын байдал» гэһэн ба бусад темээр лекцинүүдые комсомольско хүтэлбэрилэгшэдэй уншажа байхые һурагшад хүлеэнэ.

А. Мангатаев.

Һаалишадта һурагшад туһална

Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой (Хори) племенной фермые Буламай эхин һургуулиин һурагшад шефтээ абанхай.

Тэдэнэр мүнөө тугалнуудые эдеэлүүлгэ ба уһалалгаар һаалишадта ехэхэн туһаламжа хүргэнэ.

Д. Дамбаев.

Ургасын хэмжээе дээшэлүүлхэ шухала резервнүүд

☆

И. ЯКУШКИН, академик

☆ ☆

...ти ба правительство болбол ... ондо бүхы культурануу...нгаяа ороохото ба техни... культурануудай ургасые дээшэлүүлхэ тон ехэ зорилго ... ажахын урда табяа. Ороо...а хуряалга гансахан колхо... нэгэ хахад миллиард пүү... дээшэлүүлэгдэхэ юм.

... шухала зорилгые шиидхэ...ула агрономическа ба агро...ическа наукын түйлалта..., газартаряалангай дүй...лые дүүрэнээр хэрэглэхэ, ... дээшэлүүлгын бүхы резерв...е ашаглаха тон шухала.

...рай тарилгада үрһэ хүрэнгэ ...лгэдэ тэрэниие агаараар ...суулан болбосоруулга угаа ...хашанартай. Үрһэнэй мате... һайжаруулха энэ аргые ан...үүн академик Т. Д. Лысенко ...тэ зорюулан зохёоһон юм. ...е, мүн Союзай Европейскэ ...шье энэнь һайн үрэ дүн ха...а.

...раар дулаасуулан болбосо... шииг нойто ехэтэй үрһэндэ ...а хэрэгтэй. Нёдондо таряа ...гын үедэ ороной олон рай...а бороо хура ехээр ороһон ...һэнэй тариаанай шииг нойтэй болоһониинь мэдээжэ. ...даа хабартаа, үрһэнэй ами... дээшэлһэн үедэ зосоохи ... бодосуудайнь ехээр гарга...лажа, үрһэнэй материалай ...ээр халажа болохо байһан ...он ехэ аюултай юм. Үрһэнэй ...ай шииг нойтые доошо... тула агаараар дулаасуу... болбосоруулга амжалтатайгаар хэрэглэгдэжэ болохо байна.

Гэбэшье, энэ методэй гол зорилго хадаа үрһэнэй гарасые ба илангаяа ургаха хүсыень дээшэлүүлгэ болоно. Агаараар дулаасуулан болбосоруулхада үрһэнэй гараса заабол 5 ба дээшэшье процент, ургаха хүсэниинь 10—15, зарим ушарта 20—30 процент дээшэлнэ гэжэ СССР-эй хүдөө ажахын Министерствын хэһэн шалгалта харуулна.

Агаараар дулаасуулан болбосоруулга хадаа ургасын жэгдээр гаралга хангадаг, тариаанай үндэр набтараар ургаха ябадалые нилээд зайлуулдаг байна. Хабарай шэниисын үрһэнэй ургаха хүсэ багатайһаа шалтагаалжа, ургасынь шэнгэнээр ургадаг ба хожомдодог тула эртын тарилга хэрэглэгдэдэггүй байһан Сибириин районуудта энэ арга илангаяа шухала байна. Орой таригдадаг культурануудай үрһые болбосоруулаад, эртэ тарихада тэдэнэй хүйтэндэ дайрагдаха аюул нилээд доошолно гэжэ Баруун Сибириин тариаанай ажахын Институт тодорхойлоо.

Нёдондо агаараар дулаасуулан болбосоруулагдаһан үрһөөр 10 шахуу миллион гектар таригдаһан байгаа. Иимэ тарилгые ехээр хэхэ гээшэ энэ жэлэй тон шухала зорилго болоно.

1951 оной хабар тарилгын шэнэ прогрессивнэ аргануул, жэшээнь, нарин рядтайгаар ба хэрээһэлүүлэн тарилга үргэнөөр хэрэглэгдэхэ ёһотой. Социалистическэ промышленность болбол мүнөө Сталинска шангай лауреат болоһон нүхэр Богачевой ухаалан зохёоһон нарин рядтайгаар таридаг олон сеялкэнүүдые МТС-үүдтэ үгөө. Эдэ машинануудай суудхэдээ ядахын сагта 1,5 халаан соо хүдэлмэрилхэ ябадал түйлаха хэрэгтэй.

Иимэ тусхай сеялкэнүүдэй хомор гү, али үгы һаань, тракторна юрын 2 сеялкэнүүдые хойно хойноһоонь бэхеэр холбожо, тарилга хэхэдэ болохо. Тиихэдээ 2-дохи сеялкын сошнигууд түрүүшын сеялкын тариһан рядуудай хоорондуур тарижа ябахаар холбогдохо байна.

Байгша ондо хэрээһэлүүлэн тарилга нилээд үргэдхэгдэхэ ёһотой. Иимэ тарилга хадаа хабарай тариаанай, илангаяа хабарай шэниисын ургасые гектар бүриин 4—5 центнерээр дээшэлүүлнэ гэжэ ороной элдэб районуудта хэгдэһэн олон тоото туршалганууд харуулаа.

Челябинска областьдо хэгдэһэн үргэлжын шалгалта хадаа хэрээһэлүүлэн тарилга болбол олон колхозуудта хабарай шэниисын ургасые 10 процентһээ бага бэшээр, зарим колхозуудта хоёр дахинаар дээшэлүүлнэ гэжэ харуулһан байха юм.

Эрхим һайн үрэ дүн түйлахын тула хэрээһэлүүлэн тарихадаа тарилгын нормые 15 — 20 процентээр дээшэлүүлхэ хэрэгтэй гэжэ практика тэрэшэлэн харуулна.

Нэгэ сеялкээр хэрээһэлүүлэн тарихада юрын тарилга хэһэндэ орходоо нэгэ үдэр соо бага талмай тарigдадаг. Тиимэһээ хэрээһэлүүлэн тарилгые үргэнөөр хэрэглэлгэ хадаа тарилгын хүдэлмэринүүдые һаатуулжа болохо гэһэн буруу һанал бодолнууд зарим газарта бии. Тиихэ зуураа, юрэнхыдөө сеялкэнүүд лэ дутана гэһэн шалтагаан баридаг.

Гэбэшье, зарим колхозуудта хэрээһэлүүлэн тарилга хэхэдэ нүгөө зариманиинь сеялкэнүүдэй хоморһоо таряагаа гараараа хаялгада һөөргөө орохо ёһогүй байһаниинь мэдээжэ. Сеялкэнүүдээр дутаха ябадал имагтал бии байгаашынь буруугаар ашаглаһан дээрэһээ болодог. Тарилгын хүдэлмэриин түлэб дунда олон сеялкэнүүд заримдаа миин байдаг Тиимэһээ МТС-үүдэй хүтэлбэрилэгшэд сеялкэнүүдэй һаадгүй хүдэлмэриие хангаха зорилготой.

Хэрээһэлүүлэн тарихадаа түрүүн тарigдаһан газараар сеялкэеэ хүндэлөөшэнь ябуулдаг юм. Энэ хоёрдохи тарилгаяа һүниндөөшье хэхэдэ болохо, зүгөөр агрегат һайнаар гэрэлтүүлэгдэһэн байха ёһотой. Энэ ушарта һүниндөө хэһэн багахан алдуунууд тарigдаһан газар дээрэ тиимэшье ехээр нүлөөлхэгүй байна

Ямар нэгэн шалтагаанһаа нарин рядтайгаар гү, али хэрээһэлүүлэн тарижа шадаагүй һаа, тарилгынгаа рядые урдаһаа сэхэ хойшонь шэглүүлэн тариха шухала. Энэ хадаа үглөөнэй ба үдэшын сагта ургамалнуудай һайнаар гэрэлтүүлэгдэхэ, хахад үдэрэй сагта үлүү һайнаар һүүдэртэхэ ябадал хангадаг юм. Рядуудые иимэ шэглэлтэйгээр тарихада һураггүй үндэр ургаса хуряагдана, тариаанай крахмал дээшэлнэ гэжэ К. А. Тимирязевай нэрэмжэтэ хүдөө ажахын академиин олон жэлэй туршалганууд харуулна. Пиво шанаха ячменьдэ ба техническэ хартаабхада иимэ тарилга илангаяа шухала хэрэгтэй.

Зарим культурануудай ургасые дээшэлүүлхэ үшөө нэгэ шухала резерв хадаа шахматно-гнездовой тарилга болоно. Украинада кукуруза тарилгын энэ арга хаа хаанагүй шахуу хэрэглэгдэдэг. Наран сэсэгэй, соябын ба хлопчатнигай, мүн тэрэшэлэн люпинэй тарилгада гнездовой метод үргэнөөр хэрэглэхэ шухала.

Байгша ондо ВКП(б)-гэй МК-гэй үүсхэлээр Московско областьдо хартаабхые шахматно-гнездовой аргаар тарилга үргэнөөр хэрэглэгдэхэ байна. Уурхайнуудые хоорондонь 70 сантиметр зайтайгаар хэхэ гэжэ дурадхагдана. Тиигэжэ гектар бүридэ 21 мянган уурхайнууд хэгдэхэ болоно. Уурхай бүхэндэ 2 — 3 хартаабха (гектарта 40—60 мянган хартаабха) тарigдаха зэргэтэй. Ургасадаа хохидолгүйгөөр тэрэ гурбан хартаабхын орондо хартаабхын 5—6 хэршэдһэ тарихада болохо гэжэ К. А. Тимирязевай нэрэмжэтэ академиин тариаанажалай туршалгын станциин мэдээнүүд дээрэһээ харагдана. Тиигэхэдэ хартаабхын эшэнүүдэй тоо олошорхо ба тарилгын материал хоёр дахин багаар гаргашалагдаха байна.

Хабарай газар хахалалгые эртэ эхилхэ, шииг нойто тогтоолгые түргэнөөр үнгэргэхэ ба тарилгые богони болзор соо дүүргэхэ гээшэ ургаса дээшэлүүлгэдэ шухала удхашанартай. Хабарай тариантай суугтань ногоо тарилсаха байгаа һаа, тэрээниие тэрэ дары тариха хэрэгтэй. Тэрэшэлэн люцерныn ба эспарцедэй зунай тарилгые улам үргэдхэлгэдэ бэлэдхэхэ хэрэгтэй. Оройн культурануудые жэгдэ һайнаар ургуулхын тулада газараа катогоор даруулха тон шухала.

Пропашной культурануудай борнойлго үргэнөөр хэрэглэлгэдэ хүдөө ажахын мүнөө жэлдэ онсо анхаралаа хандуулха шухала. Сталинска областиин Марьинска районой колхозууд, жэшээнь, наран сэсэгэй ургасын бултайхаһаа урид борнойлходо үлүү һайн байһаниие тодорхойлоо. Хартаабхын ургасые хоёр дахин борнойлго ходоодоо шахуу һайн үрэ дүн харуулдаг. Хабарай тариаанай үндэһэлһэн ургасада борнойлгые үргэнөөр хэрэглэхэ шухала. Овёсой үндэһэлхэ үедэ борнойлон К. А. Тимирязевай нэрэмжэтэ хүдөө ажахын академиин тариаанажалай станци дүрбэн жэлэй турша соо жэл бүри ургасыень нилээд дээшэлүүлһэн (гектар бүриин ургасые 3 ба дээшэ центнерээр) байха юм.

Намарай таряа борнойлго ба тэрээндэ нэмэлтэ тэжээл үгэлгэ хадаа эртын хабарай шухала хүдэлмэринүүдэй нэгэн болоно. Агротехническэ эдэ хэмжээ-ябуулганууд хадаа ургасые нилээд дээшэлүүлхэ ябадал хангана гэжэ наука ба практикаар тодорхойлогдонхой. Тиимэһээ мүнөө хабар гансашье шэниисын бэшэ, мүн хара тариаанай ургаса борнойлхо, шадаал һаа эртэ, газарай үшөө гэдээгүй байхада нэмэлтэ тэжээл үгэхэ хэрэгтэй.

Наукын ба газартаряалангай мастернуудай бүхы түйлалтанууд колхоз болон совхоз бүхэнэй практикада нэбтэрүүлэгдэхэ ёһотой. Энэ хадаа манай социалистическэ хүдөө ажахые улам хүгжөөлгын гол фактор болохо байна.

Театр харагшадай найдабари дүүргэгдэнэгүй

БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи искусствын хэрэгүүдые эрхилхэ Управлени ба Бүхэроссийска театральна обществын Бурят-Монголой отделени театр харагшадай ниитэ городской конференци зарлаһан байгаа. Үдэшын 8 часта болохо ёһотой конференци арайхан гэжэ 9 часта эхилбэ.

Конференци дээрэ Ленинэй орденто оперо ба баледэй театрын главна режиссер М. Рехельс, ВТО-гэй Бурят-Монголой отделениин түрүүлэгшэ ба ород драмын театрын главна режиссер А. Донатти гэгшэд элидхэлнүүдые хэбэ. Теэд тэдэнэр театрнуудай хүдэлмэриие гүнзэгыгөөр харуулхын орондо 1950—51 онуудай театральна сезон соо табигдаһан ба саашадаа табигдаха оперонууд, спектакльнууд тухай 10—15 минута хэлээд лэ, элидхэлнүүдээ дүүргэжэрхёо. Илангаяа А Донатти хэндэшье хэрэггүй хубхай хооһон хошон үгэнүүдээр элидхэлээ бүридүүлһэн байна. Ород драмын театрые багаар шүүмжэлэгты, харин ехээр магтагты. би өөрөө шүүмжэлэл хэхэб гэжэ тэрэ хэдэн дахин театр харагшадта хандан хэлээ. Зүгөөр, нүхэр Донатти театрынгаа дутагдалые ба, өөрыгөө нэгэшье үгөөр шүүмжэлээгүй.

Удаань тус театрнуудай хүдэлмэри тухай ойройдоол 6 хүн өөһэдынгөө һанамжануудые хэлээ. Үгэ хэлэгшэд хадаа оперо ба баледэй болон ород драмын театрнуудай, артистнуудайнь һүүлэй үедэ туйлаһан творческо зарим амжалтануудые тэмдэглээ. Тиихэ зууралаа тус театрнуудай хүдэлмэриин дутагдалнуудые багаар шүүмжэлһэн байна. Оперо ба баледэй театрын хүтэлбэрилэгшэд ургажа ябаа, бэлигтэй залуу артистнуудые харюусалгата ба түрүү рольнуудта зоримгойгоор дэбжүүлнэгүй. шэнэ оперо табихынгаа урда тэрэнэйнгээ удхатайнь, хүгжэмтэйнь театр харагшадые танилсуулха ямаршье хүдэлмэри ябуулнагүй, тиимэһээ оперонуудые шагнахада удхань ойлгосогүй байдаг ба зарим артистнуудай дуулахада, үгэнүүдынь тодо бэшээр дуулдадаг гэжэ тэдэнэр тон зүб хэлээ. Гэбэшье, театрнуудай репертуарнууд, тэдэнэй идейнэ удха тухай нэгэшье хүн үгэ хэлээгүй. Тэрэшэлэн ямар оперонуудай ба спектакльнуудай һайнаар гү, али муугаар табигдаһанда, артистнуудай рольнуудаа ямараар наадаһанда сэгнэлтэнүүд үгтөөгүй. Тус конференци шүүмжэлэл багатайгаар үнгэрһэн дээрэһээ театрнуудай хүдэлмэриин дутагдалнуудые элирүүлжэ шадаагүй.

Тус театрнуудай хүдэлмэридэ горьтойхон дутагдалнууд бии.

Оперо ба баледэй театр залуу артистнууд Бриткова, Крылова ба бусадые харюусалгатай ба түрүү рольнуудые наадалгада зоримгойгоор дэбжүүлнэгүй. Тиигэжэ залуу артистнарай мэргэжэл шадабаряа түргөөр дээшэлүүлхэ хэрэгтэнь һаад ушаруулагдана. Тиихэдэнь энэ сезон соо тус театрын табиһан оперонуудай залуу геройнуудай рольнуудые ехэнхидээ хуушанай артистнар гүйсэдхэнэ. Жэшээнь, артистка Оксенкруг «Демон», «Елбэрэй хатан», «Дубровский», «Мазепа», «Галька», «Тоска» ба бусад оперонуудта гол рольнуудые ходо доо гүйсэдхэдэг. Тэрэ бэлигтэй, дүй дуршэл ехэтэй артисткашье һаа, наһажаал хүн туладаа залуухан басагадай рольнуудые заримдаа гүнзэгыгөөр, ехэ хүсэтэйгөөр харуулдаггүй юм.

Тус театр городой томо предприятинууд, һуралсалай заведенинүүд болон эмхи зургаануудта творческо вечернүүдые үнгэргэжэ, театр харагшадые шэнэ зохёолнуудтайгаа гүнзэгыгөөр танилсуулжа, тэдэнэй эрилтэнүүдые анхаралтайгаар хараадаа абажа, хүдэлмэридэхи дутагдалнуудаа усадхахые оролдодоггүй байна. Энэ шухала хэрэгтэ театрын хүтэлбэрилэгшэд хэблэл болон радио хэрэглэдэггүй. Мүн шэнэ оперонуудые ба спектакльнуудые зүбшэн хэлсэлгэ театр харагшадай дунда нэгэшье эмхидхэгдээгүй.

Театр харагшадай ниитэ городской конференци бэлэдхэл багатайгаар үнгэргэгдэһэн дээрэһээ, зорилгоёо гүйсэд дүүргэжэ шадаагүй. Тус театрын хүтэлбэрилэгшэд энэ ушарые хараадаа абажа, конференцидээ һайнаар бэлэдхэдэг болохо ёһотой.

Б. Дондоков.

Сельмагай байра баригдаба

Бичурын аймагай Заганай сельпогой дэргэдэ сельмагай шэнэ байшан баригдаба. Тус байшан газаа досоогүй һайнаар түхеэрэгдэнхэй. Досоонь һаруул, сэбэр, бүхы полкнуудынь гоёор шэрдэгдээ. Прилавкань ветринэтэйгээр хэгдэнхэй. Энэ байшан һаяар ашаглалгада оруулагдахань.

Эндэ түргөөр гутадаг эдээ хоолой зүйлнүүдые хадагалха холодильник баригдаа. Сельпогой түрүүлэгшэ нүхэр Д. Тогошиев территориёо болбосон түхэлтэй болгохын тулада оролдолго гаргажа байна.

Д. Митыпов.

Эб найрамдал хамгаалха тухай хуули абахые эринэ

ВЕНА, апрелиин 11. (ТАСС). Бүхы Австри дотор суглаанууд боложо, тэрээндэ хабаадагшад эб найрамдал хамгаалха тухай хуули абахые эринэ. Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй гэшүүн профессор Брандвейнер Дээдэ Австрида болоһон суглаануудай нэгэн дээрэ иигэжэ хэлэбэ:

«Эб найрамдал хамгаалха тухай хуули хадаа эб найрамдалай тала баригшадай австрийска Соведэй программын шухала пунктнуудай нэгэн болоно. Сэрэгэй галзууралгын улам шангадажа байһантай дашарамдуулан, эб найрамдалай тала баригшад ниитын һаналые сэрэгэй пропагандаһаа аршалхын тула бүхы хүсэеэ зорюулха ёһотой. Тиимэ пропагандые дарахын тулада эб найрамдал хамгаалха тухай хуули абаха ябадал туйлаха шухала байна. Дайниие эхин дээрэнь үгы хэхые хүсэнэбди. Тиимэһээ бидэнэр эб найрамдал хамгаалха тухай хуули абахые эринэбди.

Дайнда тухирһан ямаршье статья хадаа гэмтэ хэрэг мүн гэжэ австриец бүхэндэ ойлгуулха гансахан шухала зорилго эб найрамдалай тала баригшадай үмэнэ табигдана. Эб найрамдалай идеяе ба эб найрамдал хамгаалха хуули тухай эрилтые простой бүхы хүнүүдтэ хүргэхые хүсэнэбди».

Протестын телеграмма Франциин президентдэ эльгээгдээ

СТОКГОЛЬМ, апрелиин 11. (ТАСС). Эб найрамдал хамгаалха Шведскэ национальна комитедэй түрүүлэгшэ Петр Варениус Франциин президент Ориольдо телеграмма эльгээбэ, тэрээн соонь иигэжэ хэлэгдэнэ. Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй ажал-ябуулгые Францида хорихо гэһэн танай правительствын шиидхэбэриие бузар событи гэжэ тоолоноб. Минии орондо эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Совет ба тэрэнэй түрүүлэгшэ профессор Жолио-Кюри угаа ехэ хүндэтэй юм.

Эб найрамдалай ба уласхоорондын хани харилсаанай түлөө сэсэн мэргэн ба шэн зоригто тэмсэлээрээ Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Совет олон зуугаад мянган шведүүдтэ найдабари үгөө. Танай хэмжээ-ябуулга хадаа бүхы дэлхэй дээрэхи эб найрамдалда ехэ аюулай тохёолдоһоной тэмдэг болон манай орондо угтагдаха ёһотой. Гэхэтэй хамта, тэрэ хадаа агууехэ табан державануудай хоорондо Эб найрамдалай Пакт баталуулха тухай асуудалаар Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй хандалгые тойрон мүнөө нигтаар жагсаха шухала байһаниие харуулна.

Эб найрамдалай уласхоорондын Сталинска шангай лауреадуудай мэдүүлгэнүүд

ШАНХАЙ, апрелиин 11. (ТАСС). Эб найрамдалай уласхоорондын Сталинска шан олгоһонтой дашарамдуулан, арадай туһаламжын Хитадай ассоциациин түрүүлэгшэ Сун Цзин-линэй хэһэн мэдүүлгые шанхайска бүхы газетэнүүд толилоо.

Сун Цзин-линэй мэдүүлгэ соо иигэжэ хэлэгдэнэ: «Эб найрамдалай уласхоорондын Сталинска шангай лауреадай нэрэзэргэдэ хүртэхэ гээшэ минии эгээн ехэ зол гээшэ. Энэ хадаа эб найрамдалай түлөө тэмсэлдэ Сталинай нэрэтэйгээр хабаадаха зол мүн. Бүхы арадууд эб найрамдалые юунһээшье үлүүгээр хүсэнэ.

Энэ үндэр шагнал тогтоон абахадаа, хитад арадай түлөөлэгшэ би, эб найрамдалай түлөө тэмсэхэ гэжэ үгэеэ үгэнэб. Хитад арадай хэлбэришэгүй тэмсэлэй ашаар манай түгэс хүсэтэ орон эб найрамдалай лагерьта ороо. Хитад арадай илалта, социализм байгуулгада советскэ арадай туйлаһан асари ехэ амжалтанууд, тэрэшэлэн прогрессивнэ бусад бүхы нюурнүүдай эрэлхэг тэмсэл хадаа эб найрамдалай хэрэгэй ба арадай засаг түрын талада бүхы дэлхэйн батаар ороһон ябадалда асараа.

Эб найрамдалай уласхоорондын Сталинска шангуудые олголго бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай хэрэгэй түлөө тэмсэлдэ манай хүсэнүүдые арбидхаг лэ. Эб найрамдалай хэрэгэй түлөө тэмсэжэ байгаа бүхы арадуудай вождь Сталин мандаха болтогой! Бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай хүсэнүүд мандаха болтогой! Бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал мандаха болтогой!».

ПРАГА, апрелиин 10. (ТАСС). Телепресс агентство хадаа тус агентствын корреспондентдэ эб найрамдалай уласхоорондын Сталинска шангай лауреат Эриберто Хара гэгшын хэһэн мэдүүлгые Мексикэһээ дамжуулна.

«Намда шан олгоһон ябадал хадаа эб найрамдал хамгаалха Мексиканска комитедэй, бүхы мексиканска арадай ба минии угаа ехэ зол болоо, —гэжэ Хара мэдүүлбэ, — Сталинай нэрэтэй энэ шан намда тон ехэ үнэтэй юм, ушарынь Сталин хадаа эб найрамдалай түлөө эгээн түрүүшын тэмсэлшэ мүн. Гэбэшье би энэ мүнгые өөртөө хэрэглэхые хүсэнэгүйб, эб найрамдал хамгаалха хүдэлөөнэй мэдэлдэ энэ мүнгэеэ дамжуулан үгэхэмни».

Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй секретариадай мэдүүлгэ

ПРАГА, апрелиин 12. (ТАСС). Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй секретариат апрелиин 10 ба 11-нэй үдэрнүүдтэ Прагада заседани хээд, һүүлээрнь иимэ мэдүүлгэ тунхаглаа:

«Парижска конгресс дээрэ манай организациин байгуулагдаһан сагһаа—1949 онһоо хойшо энээндэ французска арадай хододоо баяртайгаар хандадаг ба хүндэтэйгөөр угтадаг байбашье һаань, эб найрамдалай түлөө хүдэлөөнэй түлөөлэлгэтэ энэ органдо французска правительствын зүгһөө хорилто хэһэн тухайдань дэлхэйн олониитын анхаралые Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй секретариат хандуулна.

Бүхы арадуудай дэмжэлгэһээ хүсэ абадаг Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй зорилгонуудаа бэелүүлжэ үргэлжэлхэдэнь ямаршье правительствын ямаршье полицейскэ хэмжээнүүд һаад хэжэ шадахагүй.

Секретариат болбол французска засагаархидай шиидхэбэри тушаа Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй үмэнэһөө зэбүүрхэл мэдүүлнэ. Энэ шиидхэбэри болюулха ябадал туйлахын тула хаа хаанагүй дэлгэржэ байгаа протестнүүдтэ нэгэдэхыень бүхы национальна комитедүүдые, үнэн сэдьхэлтэ бүхы эрэшүүл ба эхэнэрнүүдые уряална».

Американска зэрлиг этэгээдүүд Пхеньяниие бомбодоно

ПХЕНЬЯН, апрелиин 11. (ТАСС). Үсэгэлдэр үдэрэй тэн дунда американска самолёдууд удаан тэһэрхэ олон зуугаад бомбонуудые Пхеньянай хүн зоной һуудаг бүхы кварталнуудта хаяба. Амгалан хүнүүд олоор алагдаа. Город дотор транспортын хүдэлөөн зогсоогдоо, телефонно ба телеграфна холбоо эбдэгдээ.

Французска правительствын антидемократическа шэнэ хэмжээ-ябуулганууд

ПАРИЖ, апрелиин 11. (ТАСС). Французска правительство Францида «Шэнэ Румыни» гэжэ демократическа газетэ дэлгэрүүлгые хорибо гэжэ «Юманите» газетэ мэдээсэнэ.

КОРЕЯДЭХИ СОБЫТИНУУ[Д]

Арадай армиин Гла[вна] командованиин мэд[ээн]

ПХЕНЬЯН, апрелиин ... (ТАСС). Корейскэ арадай-де[мокра]тическа республикын Арад[ай ар]миин Главна командовани[и] нөөдэр дамжуулһан мэдээ[н] иигэжэ хэлэгдэнэ: фронтын ... участогууд дээрэ Арадай ар[миин] частьнууд Хитадай һайнду[ран]... тай хамтадаа ябажа, дай[сан]... эсэргүү хатуу шанга байлда[ануу]дые хэжэ үргэлжэлһөөр.

Залуушуулай европейск[э] конференци үнгэргэхэ ту[хай] дурадхалые Баруун Герм[ании] залуушуул дэмжэнэ

БЕРЛИН, апрелиин ... (ТАСС). Баруун Германиие [ре]литаризацилгада эсэргүү [залуу]шуулай европейскэ конф[еренци] үнгэргэхэ тухай «Лейна-...» заводой залуушуулай уряал[ые Гель]зенкирхенэй залуу горня[гууд] зүгһөө бүрин дэмжэлгээр ут[тагдаа] гэжэ АДН агентство дамжу[улна].

Гельзенкирхенэй залуу гор[някууд]... дай интересүүдые хамгаалха ... тедэй заседани дээрэ нэгэн ... лаар абтаһан резолюци соо ... жэ хэлэгдэнэ: «Энэ конфе[ренци] хадаа Баруун Германиие ре[мили]таризацилгада эсэргүү түгэс ... тэ демонстраци болгогдохо б... тиин залуу горнягууд бэ... энээндэ туһалхаар эрид шиид... байнабди».

Залуушуулай европейскэ ко[нфе]ренцидэ ошохо делегадуудые ... рим шахтанууд дээрэ һунга[гдаа]... шиидхэгдээ.

Шатараар дэлхэйн түр[үү] һуури эзэлхын тула[да]

Ээлжээтэ партиие наа[дажа] дүүргэлгэ апрелиин 11-дэ б... гүй, ушарынь Бронштейн с... даа эсэргүүсэхэ аргагүй у... илагдаһан дээрэ өөрыгөө мэ[дээ]... Тиимэһээ матчын түрүүшын ... дынь Ботвинникгай талада ... тоотойгоор дүүрэбэ.

Гроссмейстернүүдэй удха ... тай ба һонирхолтой наадан[уу]... нүүд һонирхон харана.

Түрүүшын 12 партинууд ... хоорондоо наадамаар хоёр ... гэжэ дэлхэйн чемпиониие ба ... нэрэзэргэ булаалдагшые ... лаа. Бүхы уулзалгануудтахи ... сэлэй шэнжэ шанар, мүн Б... нигай тон бага зэргын бу... энээн тухай гэршэлнэ. Сов[етскэ] шатаршад наадаанай үргэлж[элэлые] ехээр һонирхон хүлеэнэ.

(ТАС[С]).

Үбэлэй спортивна сезоной дүнгүүд, зунай сезоной зорилгонууд

☆

М. ХАБАЛОВ,

БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи физкультура ба спортын хэрэгые эрхилхэ комитедэй түрүүлэгшэ

☆ ☆

Советскэ правительство ба большевистскэ парти олониитэ ажалшадай дунда физкультурна хүдэлөөе хүгжөөлгэдэ ехэхэн анхаралаа хандуулна. Манай орон дотор физкультурын үргэнөөр хүгжэхэ бүхы условинууд байгуулагданхай. Энэнэйнь ашаар мүнөө хаа хаанагүй физкультурна хүдэлөөн дэлгэржэ, тэрээндэ ажалша олониитэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана.

Физкультура ба спортые хүгжөөлгэ тухай хоёр жэлэй урда тээ ВКП(б)-гэй ЦК-гэй гаргаһан тогтоол бэелүүлэн үбэлэй спортивна сезон соо республикымнай физкультурна организацинууд зарим тэды амжалтануудые туйлаа. 1950 онойхидо орходоо энэ жэлдэ үбэлэй спортивна сезон эмхитэйгээр үнгэргэгдөө. Спортсменүүд өөһэдынгөө мэргэжэл шадабариие нилээд дээшэлүүлээ. Спортивна обществонуудта, предприятинуудай, колхозуудай, эмхи зургаануудай ба һургуулинуудай физкультурна эхин коллективүүдтэ хэдэн зуугаад залуушуул шэнээр ороһон байна. Энэ сезон соо үнгэргэгдэһэн спортивна мүрысөөнүүд, кроссууд, эстафетэнүүд болбол хабаадалсаһан хүнүүдэйнгээ тоогой олон байһагрнь урда жэлнүүдэйхиһээ онсо илгарна.

Республика дотрнай арба мянга гаран залуушуул санаар ябажа, ГТО ба БГТО-гэй комплексно нормонуудые дүүргэв. Яруунын, Заиграйн, Кабанскын, Хэжэнгын аймагуудай болон ПВЗ-гэй «Локомотив», «Искра» ба бусад спортивна обществонууд значкистнуудые үбэлэй нормоор бэлэдхэхэ гүрэнэй түсэбые үлүүлэн дүүргэһэн байна.

РСФСР-эй түрүү һуури эзэлэлгын мүрысөөндэ хабаадалсаһан спортсменүүд-басагад Сальникова (Кяхта), Бакулева (Түнхэн), Шункова (Иволга) гэгшэд 5 километрын эстафетнэ гүйлгэндэ 68 командануул сооһоо табадахи һуури эзэлээ. Спортсменүүд Бакай, Молтонов, Капелин, Могзоев, Большин ба бусад РСФСР-эй түрүү һуури эзэлэлгээр болоһон бусад мүрысөөнүүдтэ мүн лэ шалгаржа гараа.

Үбэлэй спортивна сезон соо республика доторнай конькигаар гүйлгын спорт урда жэлнүүдэйхидээ орходоо үргэнөөр дэлгэрээ. Аймагуудай, городуудай, республикын түрүү һуури эзэлэлгын мүрысөөнүүдтэ нёдондо жэлэйхидэ орходоо энэ сезон соо хоёр дахин олон спортсменүүд хабаадуулагдаа. Спортсменүүд Заикин, Яременко, Дмитриева, Петелина ба бусад республиканска шэнэ рекорднуудые туйлаа. «Медик» гэжэ һайндуранай спортивна обществын команда Дальна Востогой, Сибириин зональна мүрысөөндэ Красноярскын ба Хабаровскын командануудые илажа, нэгэдэхи һуури эзэлээ.

Санаар ябалгаар республикын түрүү һууринуудые эзэлэлгын мүрысөөнүүд энэ жэлдэ эмхитэйгээр үнгэргэгдөө. 17 аймагуудай ба 3 городуудай 200 гаран түлөөлэгшэд санын спортоор республикын чемпионой нэрэзэргые булаалдаһан байна. Хоккей наадалга мүн лэ үргэдөө. Хоккейн мүрысөөндэ «Локомотивай» (ПВЗ) хоккеистнүүд нэгэдэхи һуури, мяха-консервын комбинадай залуу спортсменүүд хоёрдохи һуури эзэлээ.

Энэ үбэл манай боксернууд Сибириин түрүү командануудтай Красноярск городто уулзажа, 7:1 гэһэн тоотойгоор шүүһэн байна. Тэндэ боксернууд Ринчинов, Николаев, Зонхоев, Кравцев ба бусад илангаяа шалгараа. Энэ жэлдэ хүнгэн атлетикээр эгээл түрүүшынхеэ гэр соо мүрысөөн боложо, 50 гаран хүн хабаадалсаа. Энэ мүрысөөн хүнгэн атлетикээр түхэреэн жэлдээ мүрысөөнүүдые үнгэргэжэ боломоор гэжэ харуулаа.

Үбэлэй спортивна сезон соо эдэ зарим тэды амжалтанууд туйлагдабашье, физкультурна коллективүүдэй ба спортивна обществонуудай хүдэлмэридэ горьтойхон дутагдалнууд бии байһаар. Физкультурна, комсомольско, профсоюзна зарим организацинууд спортивна обществонуудта, эхин коллективүүдтэ өөдтэй туһа хүргэнэгүй. Тэрэшэлэн зарим физкультурна организацинууд ба спортивна обществонууд спортдо болон спортивна мүрысөөнүүдтэ ажалшадые олоор хабаадуулхын тулада ниитэ-ойлгуулламжын хүдэлмэри үшөөл һулаар ябуулна.

Прибайкальска, Хориин, Зэдын, Бичурын аймагуудта болон шэлэй механизированнэ заводто, сэмбын фабрикада, Галуута-Нуурай шахтануудта ба бусад зарим предприятинуудта үбэлэй сезон соо залуушуул спортивна хэмжээ-ябуулгануудта тон үсөөнөөр хабаадуулагдаһан байна. Тус аймагуудта, предприятинуудта элдэб янзын спортоор мүрысөөнүүд хаа яа үнгэргэгдөө. Эдэ ба бусад баримтанууд ниитэ-физкультурна хүдэлмэриие һайжаруулгын талаар үшөөл ехэ юумэ хэгдээгүй гэжэ харуулна.

Зунай спортивна сезон эхилхэнь. Дурсагдаһан дутагдалнуудаа түргөөр усадхажа, зунай сезон соо шэнэ амжалтануудые туйлаха гэһэн хүндэтэй ба харюусалгатай зорилгонууд манай спортсменүүдэй урда табигданхай. Физкультурна хүдэлөөндэ хабаадагшад бүри олошоруулагдаха ёһотой. Зунай спортивна сезониие түгэс бэлэдхэлтэйгээр угтаха гээшэ физкультурна организацинуудай, коллективүүдэй, спортивна обществонуудай шухала зорилго мүн. Тиимэһээ стадионуудые, спортивна талмайнуудые, уһанай станцинуудые саг болзор соонь һайн шанартайгаар түхеэрхэ ба спортивна бүхы хэрэгсэлнүүдые бэлэдхэхэ шухала. Республикымнай городуудта, аймагуудта, колхозуудта спортивна талмайнуудые, стадионуудые заһабарилгын ба түхеэрэлгын хүдэлмэри түргөөр үнгэргэгдэхэ зэргэтэй. Тиигэжэ хабарай дулаан сагай боломсоор лэ стадион бүхэндэ хабар-зунай спортивна сезон нээгдэжэ, бүхэли зундаа таһалгаряагүйгөөр хүдэлмэрилхэ ёһотой.

Энэ жэлдэ Улан-Удэ городто Бурят-Монголой 25 жэлэй ойн нэрэмжэтэ, «Динамо», «Локомотив» (түмэр замай), Машинно-бүтээлгын, шэлэй заводуудай болон Бабушкин, Городок городуудай, аймцентрнүүдэй ба «Колхозник» гэжэ һайндуранай спортивна обществын хэдэн олон колхозуудтахи стадионууд хүдэлмэрилхэ юм. Мүн бусадшье газарнуудаар спортивна талмайнуудые ба стадионуудые байгуулхын тулада хэмжээ-ябуулга үнгэргэгдэнэ.

Бичурын, Түнхэнэй, Тарбагатайн аймагудай бүхы колхозууд спортивна талмайнуудые байгуулха гэһэн уялга абанхай. Энэ һайшаалтай үүсхэлые республикымнай бүхы колхозууд халуунаар дэмжэхэ байна. Тиигэбэл зунай сезон соо колхозуудай залуушуулай спортдо олоороо хабаадаха ябадал туйлаха байнабди.

Спортивна зунда бэлэдхэлгын хүдэлмэридэ физкультурна олониитэ эдэбхитэйгээр хабаадуулагдаха ёһотой. Физкультурна ба комсомольско организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд залуушуулые ба олониитые эмхидхэхэ, бэлэдхэлгын хүдэлмэриие хинажа байха ба элирүүлэгдэһэн дутагдалнуудые тэрэ дарыдань усадхаха зэргэтэй.

Зунай спортивна сезониие амжалтатайгаар үнгэргэхын тулада физкультурна ба комсомольско организацинууд ниитын кадрнуудые —инструкторнуудые, судьянуудые, тренернүүдые бэлэдхэхэ байна. Тэдэнэртэ зорюулагдаһан семинарнууд ба сборнууд үнгэргэгдэхэ ёһотой. Тэрэшэлэн элдэб янзын спортивна секцинүүдые эмхидхэлгын, зунай сезон соо үнгэргэгдэхэ спортивна хэмжээ-ябуулгануудые хараалалгын асуудалнуудые һаяар шиидхэхэ тон шухала. Тэрэшэлэн элдэб янзын спортнуудаар мүрысөөнүүдые ба обществонууд, коллективүүд, колхозууд, аймагууд хоорондын матчева уулзалгануудые эмхидхэхэ тухай физкультурна организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд эртээнһээ хараалжа байха ёһотой.

Хүнгэн атлетикые, велосипеднэ, мотоциклетнэ, городошно спортые, национальна барилдаае ба номо годлёор харбалгые хүгжөөлгэдэ физкультурна организацинууд болон спортивна обществонууд зохихо анхарал табиха уялгатай. Волейболоор, футболоор наадалгые илангаяа колхозуудай коллективүүдтэ хүгжөөжэ, залуушуулые олоор хабаадуулха хэрэгтэй. Тэрэшэлэн элдэб янзын спортнуудаар разряднигууд олоор бэлэдхэгдэхэ ба «ГТО» значогой зунай нормые үгэлгэ үргэнөөр эмхидхэхэ шухала. Спортсменүүдэй мэргэжэлыень дээшэлүүлхын тулада һуралсал-һорёоной хүдэлмэри хаа хаанагүй улам һайжаруулагдаха зэргэтэй.

Һургуулиин һурагшадай зунай амаралта ойротожо байна. Хүүгэдэй сэнгэлиг хүхюунээр, элүүр энхээр амаралга тухай физкультурна организацинууд анхаралаа табиха уялгатай. Һургуулинуудай спортивна коллективүүд зундаа хүдэлмэреэ заахашье һуладхахагү[й, ха]рин спортивна секцинүүдээ ... шье эршэмтэйгээр хүдэлмэр[илхэ]... хэ ёһотой. Дүү нүхэдэйнгөө ... тивна талмайнуудаа гурим[ш]... хэрэгтэнь туһалха, мүрыс[өөнүү]дые, спартакиадануудые ... гэжэ зүбөөр эмхидхэхэ туха[й] ... бари ба зүбшөөл үгэхэ ... спортсмен бүхэнэй хүндэтэ ... болоно.

Элдэб янзын спортые ... дэлгэрүүлхын тула республи[кын] худалдаа наймаанай орга[низаци]нууд—Бурмонкоопсоюз, Бу[р]... торг, «Динамо» ехэхэн хүдэ[лмэри]... ябуулха байна. Тус организа[цинууд] зунай сезондо хэрэгтэй спор[тивна] хэрэгсэлнүүдые аймагуудай, ... нютагуудай магазинуудта эл... эльгээжэ худалдаа наймаа ... хэхэ зэргэтэй.

Зунай спортивна сезониие ... тэй гуримтайгаар, түгэс бэл[эдхэл]тэйгээр угтажа, саг болзор ... нээлгэ хадаа манай спорт[смен]дэй шэнэ амжалтануудые ту[йлаха]... хэрэгтэнь ехэхэн туһа хүргэ[хэ бай]на. Иимэ арга боломжо ... республикын физкультурна ор[гани]зацинуудта, спортивна общ[ество]нуудта болон предприятин[уудай], колхозуудай, эмхи зургаа[нуудай] ба һургуулинуудай физкуль[турна] коллективүүдтэ гүйсэд бии.

Физкультурна хүдэлөөндэ ... олониитэ ажалшадые, залу[ушуу]лые бүри олоор хабаадуула... физкультурнигуудай спор[тивна] мэргэжэлые, арга шадабари[ие дээ]шэлүүлхэ тухай саг үргэлж[э]... луун анхаралаа хандуулга ... физкультурна, комсомольск[о] ... профсоюзна организацинууд[ай] ... рэ хүндын хэрэг мүн. Тиигэ[бэл ма]най спортивна сезон соо фи[зкуль]турна хүдэлөөе улам үргэд[хэбди].

Харюусалгата ред[актор]
Б. А. ОЧИР[ОВ]

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина 26. Телефоны редакции: редактора — 23, заместителя редактора — 7-85, отв секретаря — 3-23 Отделов: партийной жизни, культуры и быта — 4-52, сельскохозяйственного и промышленности — 6-84, мест. информации и писем — 6-84. Для междугородных переговоров — 16.

Н – 03573. Типография Управлении полиграфической промышленности, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10.000.